

Ἄριθμ. Πρωτ. 1297

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

† ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ Τῷ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Χριστοῦ δ' ἐνανθρώπησις, ἄλλη μοι πλάσις»¹

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ πεφιλημένα,

Ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, τὸν ἀξιώσαντα ἡμᾶς καὶ ἐφέτος νά φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς ἐν “Βηθλεέμ τῇ μικρᾷ” κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ Πατρὸς.

Ἐορτάζει ἐν χαρᾷ πεπληρωμένη ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ἥς “σάρκα ἀνέλαβεν” ὁ Χριστὸς σαρκωθείς², καταστήσας αὐτὴν “κόσμον τοῦ κόσμου”³. Σκιρτᾷ διὰ τὰς θείας εὐλογίας ὅχι μόνον σύνολον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀλλὰ “πᾶσα ἡ κτίσις”. “Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται· Χριστοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου”⁴.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ “πρῶτον ἀκίνητον” τῶν Ἀρχαίων, ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι καθ' ἑαυτὸν κοινωνία ἀγάπης καὶ κινεῖται ἐν χρόνῳ ἀγαπητικῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον. “Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγάπησαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς”⁵.

1. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἔπη ἠθικά, ΛΔ', ΒΕΠΕΣ 61, 227.

2. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ὁμιλία πρὸ τῆς ἑξορίας, Ρ.Γ. 52, 429.

3. Ὁριγένους, Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον Ἐξηγητικῶν, τόμος στ', ΒΕΠΕΣ 12, 63.

4. Ὁρθρος Χριστουγέννων.

5. Α' Ἰωάν. δ', 10.

Ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ “εἶναι”, χαρίζεται εἰς αὐτὸν διὰ τῆς Ἐνανθρωπήσεώς Του τὸ “εὖ εἶναι”. “Τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ πανήγυρις, τοῦτο ἑορτάζομεν σήμερον, ἐπιδημίαν Θεοῦ πρὸς ἄνθρώπους, ἵνα πρὸς Θεὸν ἐκδημήσωμεν, ἢ ἐπανέλθωμεν..., ἵνα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποθέμενοι τὸν νέον ἐνδυσώμεθα, καὶ ὥσπερ ἐν τῷ Ἀδάμ ἀπεθάνομεν οὕτως ἐν τῷ Χριστῷ ζήσωμεν, Χριστῷ καὶ συγγεννώμενοι καὶ συσταυρούμενοι καὶ συνθαπτόμενοι καὶ συνανιστάμενοι”⁶. Εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον εἶναι πλέον ἀνοικτὴ ἢ ὁδὸς τῆς κατὰ χάριν Θεώσεως. “Ὅλοι εἴμεθα “Θεοῦ χωρητικοί”. “Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδέ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδέ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἔστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ”⁷.

Δυστυχῶς, τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Χριστουγέννων κηρύσσεται καὶ πάλιν εἰς ἕνα κόσμον, ὅπου ἠχεῖ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, ὅπου ἀσκεῖται ἀπρόκλητος βία εἰς βάρους ἀτόμων καὶ λαῶν, ὅπου κυριαρχεῖ ἀνισότης καὶ κοινωνικὴ ἀδικία. Ἀφόρητος εἶναι ἡ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τὰ ἀναρίθμητα παιδιὰ, θύματα πολεμικῶν συγκρούσεων, ἐκρύθμων καταστάσεων, ποικιλωνύμων ἐκμεταλλεύσεων, διωγμῶν καὶ διακρίσεων, πείνης, πενίας καὶ ἐπωδύνων στερήσεων.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν, μετὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἰερωνύμου, νὰ διαπιστώσωμεν ἰδίους ὄμμασιν ἐν Λέσβῳ τὰς περιπετείας τῶν προσφύγων καὶ τῶν μεταναστῶν καὶ ἰδίως τὰ ὀξέα προβλήματα τῶν ταλαιπωρημένων παιδιῶν, τῶν ἀθῶων καὶ ἀνυπερασπίστων θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν φυλετικῶν καὶ θρησκευτικῶν διακρίσεων καὶ τῆς ἀδικίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων αὐξάνει συνεχῶς.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ νηπιάσαντος δι’ ἡμᾶς Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ παιδίου Χριστοῦ, τὸν ἀφανισμόν τοῦ ὁποίου ζητεῖ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία συμφώνως πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον⁸, εἶναι ὑπόμνησις καὶ κλησις νὰ μερμηνήσωμεν διὰ τὰ παιδιὰ, νὰ προστατεύσωμεν τὰ εὐάλωτα αὐτὰ θύματα καὶ νὰ σεβασθῶμεν τὴν ἰερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Τὰ παιδιὰ καὶ αἱ εὐαίσθητοι ψυχαὶ των ἀπειλοῦνται βεβαίως καὶ εἰς τὰς χώρας τοῦ ἀνεπτυγμένου οικονομικῶς καὶ σταθερωτέρου πολιτικῶς κόσμου, ἀπὸ τὴν μεγάλην κρίσιν τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας, ἀπὸ ποικιλομόρφους παρεμβάσεις καὶ τὴν ἄσκησιν σωματικῆς καὶ ψυχικῆς βίας. Ἀλλοιώνεται ἡ παι-

6. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος ΛΗ΄ εἰς τὰ Θεοφάνια, εἶπουν τὰ Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, ΒΕΠΕΣ 60, 65.

7. Γαλ. γ΄, 28.

8. β΄, 13.

δική ψυχή εκ τῆς καταλυτικῆς ἐπιρροῆς τῶν ἠλεκτρονικῶν μέσων καί ἰδίως τῆς τηλεοράσεως καί τοῦ διαδικτύου εἰς τήν ζωὴν των καί ἀπό τήν ριζικὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐπικοινωνιακοῦ περιβάλλοντος. Ὁ ἄκρατος οἰκονομισμὸς τὰ μετατρέπει ἐνωρὶς εἰς καταναλωτὰς καί ὁ εὐδαιμονισμὸς ἐξαφανίζει ταχύτατα τὴν παιδικὴν ἀθωότητα.

Ἐν ὄψει τῶν κινδύνων αὐτῶν ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπευθυνθεῖσα “μετ’ ἰδιαίτερας ἀγάπης καὶ στοργῆς” πρὸς τὰ παιδιά καὶ τοὺς νέους, ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῆς⁹ τὰ ἑξῆς: “Μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τῶν ἀλληλοαναιρουμένων ὀρισμῶν τῆς ταυτότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἡ ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία προβάλλει τὰ Κυριακὰ λόγια, “ἐάν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν”¹⁰ καὶ τὸ “ὅς ἐάν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν”¹¹, ὡς καὶ ὅσα ἀναφέρει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δι’ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι “κωλύουν”¹² τὰ παιδιά νὰ Τὸν πλησιάσουν καὶ δι’ ὅσους τὰ “σκανδαλίζουν”¹³.

Τὸ μυστήριον τῶν Χριστουγέννων συμπυκνοῦται εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κοντακίου τῆς ἑορτῆς “Δι’ ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰώνων Θεός”. Ὁ Θεὸς Λόγος ὡς παιδίον καὶ τὸ παιδίον ὡς Θεὸς ἀποκαλύπτεται εἰς ἀνθρώπους μὲ “καθαρὰν καρδίαν” καὶ μὲ τὴν ἀπλότητα τοῦ παιδίου. Τὰ παιδιά κατανοοῦν ἀληθείας, τὰς ὁποίας “οἱ σοφοὶ καὶ οἱ συνετοὶ” ἀδυνατοῦν νὰ προσεγγίσουν. “Ἀπὸ παιδιά καὶ μόνον φτιάχνεις Ἱεροσόλυμα”, σημειώνει ὁ Ἐλύτης εἰς τὸ “Ἐκ τοῦ πλησίον”¹⁴.

Ἀδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀπευθύνομεν ἔκκλησιν πρὸς πάντας, νὰ σέβωνται τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἱερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ἐνώπιον τῆς παγκοσμίου προσφυγικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία θίγει κατ’ ἐξοχὴν τὰ δικαιώματα τῶν παιδιῶν, ἐνώπιον τῆς μάστιγος τῆς παιδικῆς θνησιμότητος, τῆς πείνης, τῆς παιδικῆς ἐργασίας, τῶν σωματικῶν κακώσεων καὶ τῆς ψυχολογικῆς βίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κινδύνων ἀλλοιώσεως τῆς παιδικῆς ψυχῆς λόγῳ τῆς ἀνεξελέγκτου ἐκθέσεώς των εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν συγχρόνων ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐπικοινωνίας καὶ τῆς καθυποτάξεως αὐτῶν εἰς τὸν καταναλωτισμὸν, ἀνακηρύσσομεν τὸ 2017 Ἔτος προστασίας τῆς ἱερό-

9. Παρ. 8.

10. Μαθ. ιη´, 3-4.

11. Λουκ. ιη´, 17.

12. Πρβλ. Λουκ. ιη´, 16.

13. Πρβλ. Μαθ. ιη´, 6.

14. Ἐκδ. Ἰκαρος, 13.

τητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καλοῦντες πάντας νά ἀναγνωρίζουν καί νά σέβονται τά δικαιώματα καί τήν ἀκεραιότητα τῶν παιδιῶν.

“Ὅπως τονίζεται εἰς ἕτερον σπουδαῖον κείμενον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, μέ τόν λόγον αὐτῆς, δέν ἀποβλέπει πρωτίτως “εἰς τό νά κρίνη καί νά καταδικάσῃ τόν κόσμον”¹⁵, ἀλλά «εἰς τό νά προσφέρῃ εἰς αὐτόν ὡς ὁδηγόν τό Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τήν ἐλπίδα καί βεβαιότητα ὅτι τό κακόν, ὑπό οἰανδήποτε μορφήν, δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον εἰς τήν ἱστορίαν καί δέν πρέπει νά ἀφεθῆ νά κατευθύνῃ τήν πορείαν τῆς»¹⁶.

Προσκυνοῦντες ἐν ταπεινώσει καί κατανύξει τόν Σωτῆρα ἡμῶν, ὅστις ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους, καί ἀνυμνοῦντες ἄσμασιν ἐνθέοις τό μέγεθος τῆς περὶ ἡμᾶς θείας Οἰκονομίας, κλίνοντες τό γόνυ ἐνώπιον τῆς βρεφοκρατοῦσης Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀπευθύνομεν ἐκ τοῦ ἀκοιμήτου Φαναρίου τόν ἐόρτιον χαιρετισμόν “Χριστός γεννᾶται· δοξάσατε. Χριστός ἐξ οὐρανῶν ἀπαντήσατε” πρὸς τά μακράν καί τά ἐγγύς τέκνα τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας καί ἀποστέλλομεν πρὸς αὐτά τὰς πατρικάς εὐχάς καί τήν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν.

“Ἐνδυναμούμενοι ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ”¹⁷, ἅς ἀγωνισθῶμεν ἅπαντες ἐν ὁμοψυχίᾳ, ἐν πίστει καί ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, τόν καλόν ἀγῶνα τῆς καινῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ ζωῆς, τηροῦντες ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν ὁ Κύριος, ὁ ὢν μεθ’ ἡμῶν “πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος”¹⁸.

*Χριστούγεννα ,βις’
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν*

15. Πρβλ. Ἰωάν. γ’ 17 καί ιβ’ 47.

16. Ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τόν σύγχρονον κόσμον. Εἰσαγωγή.

17. Πρβλ. Β’ Τιμ. β’ 1.

18. Ματθ. κη’ 20.

Ἀνατροπή τῆς ἀλαζονείας

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου
καί πάσης Ἀλβανίας κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

«Ἐαυτὸν ἐκένωσεν...» (Φιλιπ. 2:7)
«Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν» (Ἦσ. 9:6)

Οἱ ἀλήθειες πού ἀναδύονται ἀπὸ τὴν ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων αἰφνιδιάζουν. Συνήθως, ἡ γαλήνη, ἡ παιδικὴ ἀθωότητα, ἡ εὐφροσύνη, ἡ ἀγάπη, ἡ δοξολογία, καὶ ἡ ἐλπίδα μαγνητίζουν τὴν προσοχή. Ὑπάρχει ὅμως καὶ κάτι πού συχνά παραβλέπεται: ἡ ἀνατροπὴ τῆς ἀλαζονείας, μιᾶς ροπῆς πού κατὰ κανόνα ὀδηγεῖ τὸ ἀνθρώπινο γένος σὲ φοβερὲς συγκρούσεις, τραγωδίες καὶ ἀδιέξοδα.

Ὁ Χριστὸς «οὐκ ἦλθεν ἐν κόμπῳ ἀλαζονείας» (Α΄ Κλήμεντος), ὑπογραμμίζει ὁ ἀποστολικὸς πατὴρ Κλήμης Ρώμης. Τὰ γεγονότα πού σχετίζονται μὲ τὴν ἔλευση τοῦ Θεανθρώπου καταργοῦν, μὲ τρόπο ἐκπληκτικὸ, μὲ τὸ ἀκτινοβόλο πρόσωπο τοῦ θείου Βρέφους, τὸ γόητρο τῆς ἀλαζονείας. Ὁ Ἀνέκφραστος, ὁ Ἀπερινόητος καὶ Παντοδύναμος Θεός, προσλαμβάνοντας τὴν ἀνθρώπινη φύση, δὲν ἐπιλέγει τὴ μορφή ἑνὸς καταξιωμένου σοφοῦ, ἑνὸς ρωμαλέου γίγαντα, ἑνὸς ἰσχυροῦ αὐτοκράτορα. Ἔρχεται ὡς βρέφος, ὡς ἀθῶο παιδί. Καὶ κατόπιν, σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς Του, «ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών» (Φιλιπ. 2:7). Ἀντιστάθηκε σὲ κάθε τύπο ἀλαζονείας: στὴν ἐπιηρμένη ἐξουσία τοῦ Ἡρώδη, τὴ θρησκευτικὴ ὑπεροψία τῶν

Φαρισαίων καὶ Γραμματέων, τὴν κυβερνητικὴ ὑπερηφάνεια τοῦ Πιλάτου.

Ἡ ἀλαζονεὶα δὲν ἔπαψε νὰ ὑπονομεύει τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν πρόοδο τῆς κοινωνίας. Καὶ σήμερα, πάνω ἀπὸ 2.000 χρόνια μετὰ τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἀλαζονεὶα, σὲ ποικίλες ἐκφράσεις, ἐξακολουθεῖ νὰ καταδυναστεύει ποικιλότροπα τὴν ἀνθρωπότητα. Τὸ αὐθεντικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς ἀλαζονείας τὸ ἀποκαλύπτει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «ὅτι γὰρ οὐδὲν εἶναι νομίζει πάντας ἀνθρώπους πρὸς ἑαυτὸν, αὐτὸς ἀποφαίνεται τοῦτο γὰρ ἀλαζονεὶα». Ἡ ἀλαζονεὶα συνοδεύεται ἀπὸ τὴ σκληρότητα, τὴν ἀδικία, τὴν παράνοια, τὴ βία. Δὲν σέβεται τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐλευθερία τῶν ἄλλων. Κυριῶς, περιφρονεῖ τὴν ἀλήθεια, κατὰ τὴ φράση τοῦ Ἁγίου Κλήμεντος: «μετεώρους ἀπὸ τῆς ἀληθείας ποιεῖ». Προκαλεῖ κάθε εἶδους καταστροφές, ὀδηγώντας συχνά τὸν ἀλαζόνα στὴν αὐτοκαταστροφή. Ὅλοι σήμερα ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνάγκη παγκόσμιας εἰρήνης καὶ ἀλληλεγγύης. Αὐτό, ὅμως, πού κατὰ κανόνα παραβλέπεται, εἶναι μιὰ κρίσιμη ἀλήθεια: ὅτι τὸ ἀντίθετο τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης δὲν εἶναι ὁ πόλεμος καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐκμετάλλευση, ἀλλὰ ὁ ἐγωκεντρισμός, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ρίζα τῆς ἀλαζονείας. Ὁ ἐγωκεντρισμὸς ἀτόμων, ὁμάδων,

έθνων. Ὁ ἰός τῆς ἀλαζονείας μεταλλάσσεται μολύνοντας ἐπικίνδυνα πολλούς ἀνθρώπους καί ὄχι μόνο ὄσους βρίσκονται σέ ὑψηλές θέσεις, πολιτικές, οἰκονομικές, ἐκκλησιαστικές, ἀκαδημαϊκές. Ἐμφανίζεται σέ εὐφρεῖς καί προβεβλημένους ἀλλά καί σέ ἀπαίδευτους καί μικρονοϊκούς. Μολύνει πλούσιους ἀλλά καί πτωχοῦς.

Ὁ καρκίνος τῆς ἀλαζονείας, μέ τίς πολυποίκιλες μεταστάσεις καί μορφές, ἐπανειλημμένως ἐπισημαίνεται καί ἰδιαίτερα γιά ὄσους ἀποκτοῦν ὑψηλά ἀξιώματα: «Ὅσω μέγας εἶ, τοσούτω ταπεινοῦ σεαυτόν, καί ἔναντι Κυρίου εὐρήσεις χάριν» (Σοφία Σειράχ 3:18). Ἡ Βιβλική καί Πατερική γραμματεία ἐπεξεργάζονται καί τονίζουν τήν ἀλήθεια, ὅτι: «Ὁ Θεός ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δέ δίδωσιν χάριν».

Οἱ σύγχρονοι, βέβαια, ρυθμοί τῆς κοινωνίας κολακεύουν ποικίλες μορφές ἀλαζονείας καί εἶναι ἀντίθετοι στό πνεῦμα τῆς ταπεινοφροσύνης πού ἐκπέμπει ἡ ἑορτή τῶν Χριστουγέννων. Τό μήνυμα αὐτό χάνεται μέσα στούς ἐκκωφαντικούς θορύβους ἐπιδείξεως καί χλιδῆς, στήν ἐξωτερική λάμψη καί τή φαντασμαγορία. Ἡ ταπεινοφροσύνη καί ἡ ἀπλότητα στήν εὐδαιμονιστική ἐποχή μᾶς φαίνονται ἐκτός τόπου καί χρόνου. Ἀκόμη καί μέσα στά ἐκκλησιαστικά περιβάλλοντα, ἔστω καί ἂν γίνεται πολὺς λόγος γιά τήν ταπείνωση, ὁ τρόπος σκέψεως καί συμπεριφορᾶς συχνά προδίδει μία λανθάνουσα οἴηση. Παρά ταῦτα, ἡ ἀνατροπή τῆς ἀλαζονείας πού πραγματοποιήθηκε μέ τήν ἔλευση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἡ

κατά Χριστόν ταπείνωση καθορίζουν σταθερά τό μυστικό τῆς πνευματικῆς δυνάμεως καί ἀκτινοβολίας τῆς Ἐκκλησίας. Μέ τή θυσιαστική ἀγάπη τῶν συνειδητὰ πιστῶν, «τῶν ἐκζητούντων τόν Κύριον». Τό ἀποτελεσματικό ἀντίδοτο στόν καρκινογενή ἐγωκεντρισμό τό προσφέρει ὁ Ἰησοῦς Χριστός – ὁ ὁποῖος γεννήθηκε ταπεινά καί ὀλοκλήρωσε τήν ἀποστολή Του μέ τήν ἄκρα ταπείνωση τοῦ Σταυροῦ–, τό παράδειγμα Του, μέ τόν λόγο Του: «Μάθετε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι πρῶός εἰμι, καί ταπεινός τῆ καρδία· καί εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν» (Ματθ. 11:29).

Ἰδιαίτερος καταλαβαίνουμε καί δεχόμαστε τήν ἀκτινοβολία τῆς Χάριτος Του μέ τό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Αὐτό πρό πάντων τονίζει τήν ἄκρα ταπείνωσή Του καί μεταδίδει διαχρονικά τή Χάρη Του στήν ἀνθρωπότητα. Καί παραμένει, ὅπως διατρανώθηκε στήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῶν Ὁρθοδόξων τόν Ἰούνιο τοῦ 2016, τό κατεξοχὴν κέντρο τῆς Ὁρθόδοξης πνευματικότητας καί τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶθε, «ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καί ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς Χριστός, ὁ ἀληθινός Θεός ἡμῶν», νά μᾶς ἐλευθερώνει ἀπό κάθε μορφή φανεροῦς ἢ κρυφῆς ἀλαζονείας καί ἀπό κάθε τύπο αἰχμαλωσίας στόν ἐγωκεντρισμό καί τίς ποικίλες παραλλαγές του. Καί νά μᾶς ἀξιῶνει νά ζοῦμε μέ ταπείνωση καί ἀπλότητα ψυχῆς, ἀκολουθώντας τὰ ἴχνη Του.

Χαρούμενα Χριστούγεννα, εὐλογημένος καί δημιουργικός ὁ νέος χρόνος.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ.: 793

25 Δεκεμβρίου 2016

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ 2016

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ

Πρός τούς εὐλαβεῖς **Ἱερεῖς** καί τούς εὐσεβεῖς **Χριστιανούς**
τῆς καθ' ἡμᾶς **Θεοσώστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης**

Ἀδελφοί μου,

Ὁ μολυβένιος διεθνῆς οὐρανός σκιάζει καταθλιπτικά τόν σύγχρονο κόσμο. Ἡ οἰκονομική κρίση, ἡ παγκόσμια ἀναταραχή, ὁ τρόμος ἑνός νέου καταστρεπτικωτάτου πολέμου, οἱ φοβεροί πύραυλοι τῶν δύο ὑπερδυνάμεων στήν καρδιά τῆς **Εὐρώπης**, οἱ ἐσωτερικές καί ἐξωτερικές διαμάχες τῶν κρατῶν, ἡ ἀνεργία καί ἡ πείνα στίς ὑπανάπτυκτες χῶρες, ἔχουν δημιουργήσει στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων, συνειδητά ἢ ἀσυνείδητα, τήν ἀμφιβολία καί τό ἄγχος. Παράλληλα, ὅσοι εἶναι βυθισμένοι στόν πλοῦτο καί στίς ὑλικές ἀπολαύσεις, προσπαθοῦν ὑποκριτικά νά ὑπερκεράσουν τούς πανανθρώπινους προβληματισμούς τῆς ἐποχῆς μας, φθάνοντας μέ τήν διαγωγή τους στό ἐξῆς ἀπαράδεκτο φαινόμενο: Νά εἶναι προκλητικοί ἀπέναντι τῶν συνανθρώπων τους καί βλάσφημοι ἀπέναντι τοῦ **Θεοῦ**. Εὐτυχῶς ὅτι μέσα σ' αὐτή τήν ζοφερή παγκόσμια κρίση δέν λείπουν οἱ ἄνθρωποι, πού γεμᾶτοι ἀπό πίστη, ἀπό εὐσέβεια καί θεία προσδοκία στρέφουν τά μάτια τους ψηλά στόν **Οὐρανό** γιά νά ἀντικρύσουν τόν **Ἀστέρα** τῆς **Ἀνατολῆς** καί νά ἀκούσουν τούς ἀγγελικούς ὕμνους, καθὼς ὁ κύκλος τοῦ χρόνου μᾶς ξαναφέρει τήν μεγάλη, τήν κοσμοσωτήρια ἐσοτή τῶν **Χριστουγέννων**. Ἀνάμεσα σ' αὐτούς, λυτρωμένοι κι ἐμεῖς, καλούμεθα νά ἀναζητήσωμε στόν ἐνανθρωπήσαντα **Θεό** μας τήν αἰώνια, τήν ἀναφαίρετη εἰρήνη. Τήν εἰρήνη στίς ἰδικές μας ψυχές καί τήν εἰρήνη σ' ὅλοκληρο τόν κόσμο.

Καλούμεθα ὅλοι, ὄχι σέ κάποια ἀπό τίς κοινότητες πορεῖες, ἀλλά σέ μιά σπουδαία πορεία προσευχῆς πρὸς τόν **Ἐμμανουήλ**, τόν **Λυτρωτή Χριστό**. Σέ μιά ἀδιάκοπη θερμή ἰκεσία πρὸς τόν **Θεό** τῆς εἰρήνης καί τῆς χαρᾶς, γιά νά βασιλεύῃ αὐτό τό μεγάλο ἀγαθό στόν κόσμο. Νά αἰσθανθοῦν ἡσυχιοὶ καί ἡρεμοὶ

Σημείωση: Ἡ παρούσα Ἐγκύκλιος ἀνεγνώσθη ἀντί θείου Κηρύγματος, κατὰ τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας τῆς Κυριακῆς τῶν Χριστουγέννων, 25ην Δεκεμβρίου.

οί άνθρωποι. Νά σταματήσουν οί πόλεμοι, οί άπειλές πολέμων, οί αίματοχυσίες καί τά μίση. Νά άναπνέουν όλοι οί άνθρωποι ελεύθεροι, ίσοι, μέ σεβαστά τά άτομικά τους δικαιώματα, άπερίσπαστοι στά ειρηνικά τους έργα. “Όλοι καλούμεθα στή στρατεία τής προσευχής. Για νά έχουν όλοι οί άνθρωποι συμμετοχή στά αγαθά τής ζωής. Για νά μετατραπούν οί έξοπλισμοί σέ μέσα καί δυνατότητες για τήν άνακούφιση τών πονεμένων. Νά χορτάσουν ψωμί όσοι πεθαίνουν από τήν πείνα, για νά θεραπευθούν οί άρρωστοι, για νά πολεμηθούν οί άνθρωποκτόνες άρρώστιες, για νά μορφωθούν τά παιδιά του κόσμου. Άν από τά βάθη τής καρδιάς μας δέν έκπηγάση μιά τέτοια όλόθερμη παράκληση στό **Χριστό**, πού γεννᾶται άπόψε, κι άν ή ίδια προσευχή δέν γίνη άδιάκοπο αίτημα τής ζωής μας, θά είμαστε συνυπεύθυνοι για τόν θάνατο τής ειρήνης στίς ήμέρες μας.

Άλλά για νά φθάσωμε σ’ αυτή τήν παρηρησία τής προσευχής προς τόν **Χριστό** τής **Βηθλεέμ**, είναι άνάγκη νά προηγηθῆ ή ειρήνευση καί ή συμφιλίωση ή ιδική μας μέ τόν **Θεό** καί συνανθρώπους μας. Αυτό είναι τό μήνυμα πού μεταδίδουν οί ουράνιες άρμονικές ψαλμωδίες άπόψε στή **Γῆ**: «**Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς ειρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία**» (**Λκ. 2,14**). “Ένα μήνυμα θεϊκό για τόν άνθρωπο. Μιά ουράνια εὐλογία, ή όποία έρχεται νά άπαλύνη τήν τραχύτητα τής ζωής. Μιά θεία έπαγγελία, ή όποία έκπληρώνεται από όσους κοσμοῦν τήν ψυχή τους μέ τά γνωρίσματα του μυστηρίου τής **Φάτνης** τής **Βηθλεέμ**. Μέ τήν ταπεινώση δηλαδή, τήν καθαρότητα, τήν ανιδιοτέλεια, τήν καλωσύνη καί τήν λιτότητα. Τέτοια **Φάτνη**, άξια νά δεχθῆ τόν **Σωτήρα Χριστό**, πρέπει νά γίνη ή κάθε οικογένεια. Τό άναντικατάστατο αυτό κύτταρο τής κοινωνίας μας, πού τό καθιερώνει μέ τήν μυστηριακή πράξη της ή **Έκκλησία**, μπορεί νά άναδειχθῆ ύποδειγματικός χῶρος ειρηνικής ζωής καί συνυπάρξεως, εάν ό σύζυγος καί ή σύζυγος, οί άμεσοι συγγενείς καί τά παιδιά έμπνέωνται από τήν αύρα τής ειρήνης, τήν όποία ό **Χριστός** στέλνει σ’ όλο τόν κόσμο. Είναι χρήσιμο νά σκεφθοῦν τά μέλη κάθε χριστιανικής οικογενείας, αλλά καί ό καθένας μας σέ όποιο σύνολο κι άν ανήκει, ότι έμεις οί **Χριστιανοί** δέν είμεθα «**ὡς ἑλπίδα μή ἔχοντες καί ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ’ ἡμεῖς ἐγεννήθημεν ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ, αὐτός γάρ ἐστίν ἡ εἰρήνη ἡμῶν**» (πρβλ. **Έφεσ. 2,12-14**).

Έχομε τήν ύψίστη εὐλογία του **Θεοῦ** νά ανήκωμε στήν άληθινή, στήν ώραιότερη καί πνευματικώτερη θρησκεία όλου του κόσμου. Δέν είναι μόνο θρησκεία. Είναι άλήθεια καί άποκάλυψη. Η ειρήνη τής καρδιάς του καθενός μας είναι προσφορά στήν ειρήνη όλου του κόσμου. Τό ίδιο καί ή προσευχή μας για νά κυριαρχήσῃ ή ειρήνη σ’ όλόκληρη τήν γῆ μας. Σ’ αυτά τά **Χριστούγεννα** του **2016** καί για τόν καινούριο χρόνο **2017** πού έρχεται εύχομαι για όλους σᾶς, χωρίς καμμιά έξάίρεση, «**ή ειρήνη του Θεοῦ ή υπερέχουσα πάντα νοῦν φρου-**

«Ἀκολουθήσωμεν λοιπόν ἔνθα ὁδεύει ὁ ἀστήρ...»

Τοῦ ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗ*

Νά προσπαθήσουμε νά βιώσουμε τό ὑπερφύες θαῦμα τῶν Χριστουγέννων, ὑπερβαίνοντας τόν βαρέως τραυματισμένο καταναλωτισμό ὁ ὁποῖος καί ἐν ἡμέραις δόξης του ὑπῆρξε μέγα ἐμπόδιο, τή «νύχτα γεμάτη θαύματα / νύχτα σπαρμένη μάγια». Τήν Ἁγία Νύχτα. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ «ὁ Πατήρ εὐδόκησεν, ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καί ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεόν ἐνανθρωπήσαντα» ψάλλει ἔμπλεως χαρᾶς ὁ ὑμνογράφος. Καί συμπληρώνει: «Ἀστήρ μηνύει. Μάγοι προσκυνοῦσι. Ποιμένες θαυμάζουσι καί ἡ κτίσις ἀγάλλεται».

Προσδοκία καί ἐκπλήρωση σωτηρίας.

«Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός» μᾶς καλεῖ ξανά ὁ ὑμνωδός. Ὅχι βέβαια στή χλιδή τῶν βασιλικῶν, –ἢ προεδρικῶν– ἀνακτόρων, ἀλλά στό ταπεινότερο σημεῖο τῆς πόλης, ἕναν σταῦλο. Ἄστεγος σ' ἕνα ἀφιλόξενο παγερό τόπο. Ἐκεῖ ἡ Παναγία «ἐσπαργάωσεν αὐτόν καί ἀνέκλινεν αὐτόν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι» (Λουκ. 2,7).

Αὕτη ἡ ἄκρα ταπεινώση συμπυκνώνει τό μυστήριο τῆς Θείας Γέννησης. Καίρια ἡ ἐπισήμανση τοῦ Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ: «ὁ ἐφ' ἅπαξ κα-

συνέχεια στή σελίδα 10 ►

* Ὁ Στέλιος Παπαθεμελής εἶναι Πρόεδρος τῆς Δημοκρατικῆς Ἀναγέννησης.

ρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καί τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Φιλιπ. 4,7).

Ἀναγεννημένοι ἀπό τήν Γέννηση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, φωτισμένοι ἀπό τό δόλαμπο Ἄστρο τῆς μυστικῆς νύκτας, ἄς συνεχίσωμε ὅλοι μας, ὄρμιοι καί γέροντες, παιδιά καί νέοι, τό **ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ** τῆς ζωῆς μας, ὡς συνεχιστές τῆς πορείας τῶν ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας καί τῶν προγονικῶν πατέρων μας. Μέ τήν θερμή πίστη πρὸς τόν Θεό καί τήν ἐμπρακτὴ ἀγάπη πρὸς τόν συνάνθρωπό μας θά ζήσωμε τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου περὶ τοῦ Κυρίου· «καί ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καί ἐθεασάμεθα τήν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρά Πατρός, πλήρης χάριτος καί ἀληθείας» (Ἰω. 1,14).

Ἀδελφοί μου,

Εὐλογημένα Χριστούγεννα

Εὐχέτης

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

«Ἀκολουθήσωμεν λοιπόν ἔνθα ὀδεύει ὁ ἀστήρ...»

➔ συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 9

τά σάρκα γεννηθεῖς αἰεὶ γεννᾶται». Ὁ Χριστὸς γεννιέται συνεχῶς. Ἀλλὰ γιὰ ποιούς; «Τοῖς θέλουσιν», γι' αὐτούς πού θέλουν, πού προσδοκοῦν.

Ἐκτοτε, 2016 χρόνια οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ πρωτίστως οἱ κάθε λογῆς ἡγεσίεις τους, μολονότι «τό φῶς ἐλήλυθεν εἰς τόν κόσμον, ἠγάπησαν μᾶλλον τό σκότος, ἢ τό φῶς» (Ἰωάν. 3,19). Γιατί; «Ἦν γάρ πονηρά αὐτῶν τά ἔργα» (ἐνθ. ἄν.).

Οἱ Ἕλληνες ἔχουν τίς πνευματικές προϋποθέσεις νά ξεπεράσουν τὴν κρίση, τὴν κάθε κρίση, ἐνεργοποιώντας τὴν ψυχὴ τοῦ Ἔθνους. Μιλώντας ὁ Ἑλύτης (Αὐτοπροσωπογραφία, σ.21 ἔπ.) γι' αὐτό πού ὀνομάζει «τό ἄδικο πού κατάτρεχε τὴν Ἑλλάδα» ἐπισημαί-

νει ὅτι ἡ μοῖρα τῆς «ἀνάμεσα στά ἄλλα ἔθνη ἦταν ὅτι καί ἡ μοῖρα τοῦ ποιητῆ ἀνάμεσα (...) στούς ἀνθρώπους τοῦ χρήματος καί τῆς ἐξουσίας» [πρῶτο εὔρημα]. Καί «ἡ ἀνάγκη πού ἐνιωθα γιὰ μιὰ δέηση [τό δεύτερο εὔρημα], νά δώσω δηλ. σ' αὐτὴ τὴ διαμαρτυρία μου γιὰ τό ἄδικο τὴ μορφή μιᾶς ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας». Ἄξιον ἐστί!

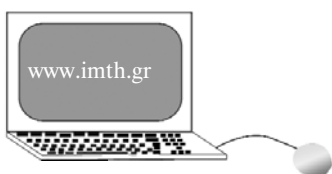
Τίς μέρες τοῦ ἁγίου Δωδεκαημέρου εἶναι πολλές οἱ ἐκκλησιαστικές λειτουργίες...

Ἀκράδαντη ἡ διαπίστωση τοῦ μακαριστοῦ Σπῆβεν Ράνσιμαν, πολυφῆμου Βυζαντινολόγου:

«Στά ἐπόμενα ἑκατὸ χρόνια ἡ Ὁρθοδοξία θά εἶναι ἡ μόνη ἱστορική Ἐκκλησία πού θά ὑφίσταται. Πιστεύω ὅτι

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
κ.κ. ΑΝΘΙΜΟΥ**

- Ἐκδότης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- Τυπογραφεῖο: "ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ" Ἰασίου 1 - ΑΘΗΝΑ
- Ἀπευθύνεσθε: «ΕΥΛΟΓΙΑ» - Ἱερά Μητρόπολη - Βογατσικοῦ 7
Τ.Κ. 54622 - Θεσσαλονίκη
- Ἡ «ΕΥΛΟΓΙΑ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν.
- ISSN 2241-6552

Κάθε Κυριακὴ γίνεται ἀπευθείας μετάδοση τῆς Ἀρχιερατικῆς θείας Λειτουργίας ἀπὸ τὴν ἰστοσελίδα τῆς Ἱ. Μ. Θεσσαλονίκης στὸ διαδίκτυο www.imth.gr

προσφέρει την πνευματική πραγματικότητα πού οι άλλες εκκλησίες δέν μπορούν πλέον νά μεταδώσουν».

Είναι ολοκληρωτική σχεδόν ή αποιέρωση τής δυτικής Χριστιανοσύνης.

Άλλά δέν ύστεροϋμε σέ έκκοσμίκευση καί έμεις τής καθ' ήμās Ανατολής, άφοϋ μās έξαναγκάζουν νά άλληλοπεριχωρούμεθα στό «παγκόσμιο χωριό». Εϋτυχώς βαστάει ό πνευματικός πυρήνας μας, τά μοναστήρια μας καί όσοι άντέχουν νά διασώζουν τήν αυθεντικότητα τοϋ μηνύματος τής ένανθρώπησης τοϋ Θεοϋ.

Μέσα στόν γενικό όρυμαγδό, έγχώριο καί διεθνή, χρειάζεται πολύ κουράγιο γιά νά βιώσεις τά λόγια τοϋ άγίου Μαξίμου τοϋ Όμολογητοϋ «άργείτω τά γηράσαντα καί άνθείτω τά νέα»!

Ό Regis Debray, συμπολεμιστής τοϋ Τσέ Γκεβάρα καί σύμβουλος τοϋ Μιττερράν μās έκπλήσσει πάντοτε μέ τά μελετήματά του. Αϋτή τή φορά μέ τό «Vie et mort de l'image» πού ό Ε. Νιάνιος μεταγλωττίζει εϋστοχα σέ «Έγκώμιον τών άγιών Εικόνων», όπου καταγράφονται άλήθειες πού συν-κλονίζουν:

– «Ή χριστιανική εικόνα έλεγε: ό Θεός σας είμαι παρών. Ή μεταχριστιανική εικόνα: τό παρόν είμαι ό Θεός σας».

– «Όφείλουμε νά δεχθοϋμε τήν πραγματικότητα ενός άλλου παραδόξου: τήν ήλεκτρονική κοινωνία ώς πρωτόγονη κοινωνία».

– Ό άγιος Νικηφόρος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, πού έξορίσθηκε από τόν εικονομάχο αυτοκράτορα Λέοντα Ε' «έβλεπε στήν Εικονομαχία αυτό πού θά όνομάζαμε σήμερα όλο-

κληρωτικό πειρασμό, συνδεδεμένο μέ περιφρόνηση πρós τήν θεία ύπόθεση τής σωτηρίας». Ό Ρεζίς Ντεμπρέ τά λέει όλα αϋτά!

Οί άσημαντότητες πού κυβερνοϋν σήμερα τίς Εϋρωπαϊκές χώρες είναι άτλαντικά ένεργούμενα. Οί άντιρωσικές έμμονές τους άπηχοϋν τίς έπιλογές τής άπερχόμενης άμερικανικής διοίκησης καί καθλώνουν τήν Εϋρώπη σέ διαρκή έξάρτηση από τίς ΗΠΑ, εκτός άν οι προσωπικές έπιλογές τοϋ Τράμπ έπιβεβαιώσουν στροφή 180 μοιρών στό άμερικανορωσικό πεδίο, όποτε θά ισχύσει τό όραμα τοϋ Ντέ Γκώλ «γιά μιá Εϋρώπη άπ' τόν Άτλαντικό ως τά Ουράλια».

Γιά τά καθ' ήμās επίκειται ή ναρκοθετημένη Πολύ-Πενταμερής Διάσκεψη τής Γενεύης τής 12ης Ίανουαρίου. Άναβιώνουν οι έφιαλτικές μνήμες τής Τριμεροϋς τοϋ Λονδίνου (1955) πού τό φιάσκο της γέννησε τά φορικαλέα Σεπτεμβριανά τοϋ '55!

Τό 2004 ή Κύπρος είχε τόν Τάσσο τοϋ «Όχι», καί τό ΑΚΕΛ τοϋ «Όχι» (παρά τό προσωπικό «ναί» τοϋ Χριστόφια). Τώρα ή Κύπρος έχει τά «ναί» Άναστασιάδη+ΑΚΕΛ. Ό Έρντογάν μέ ή χωρίς τήν προτεραιότητα τής συνταγματικής αναθεώρησης είναι ό Έρντογάν. Άδίστακτος, γαστριδουλος (γιά ξένα έδάφη), έπιθετικός. Οϋτε κατά διάνοια πρόκειται στήν παρούσα συγκυρία νά συνδιαλλαγεί προβαίνοντας σέ παραχωρήσεις (do ut des, μόνον des!).

Αϋτός είναι αϋτός πού είναι. Έμεις γιατί σερόνομαστε πίσω από τίς έπιλογές του, χωρίς ένα σοβαρό αϋτονόητο Έθνικό Σχέδιο;

Στοχασμοί για τὰ Χριστούγεννα

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΥ

Ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

Στὴν πτωχεία καὶ στὴν ταπείνωση τοῦ Σηηλαίου τῆς Βηθλεέμ ὁ σύγχρονος κόσμος ἀντιπαρατάσσει τὴν ἀκόρεστη ἐπιθυμία τοῦ πλουτισμοῦ καὶ τὴν ὑπεροψία τῆς δυνάμεως καὶ τῆς κυριαρχίας. Στόν ἀγγελικὸ ὕμνο γιὰ τὴν «ἐπὶ γῆς εἰρήνη» ἀπαντοῦν φονικά τὰ ὄπλα τῶν τοπικῶν πολέμων καὶ οἱ κραυγές τῶν κοινωνικῶν συγκρούσεων. Οἱ καρδιές γεμίζουν ἀπὸ μελαγχολία γιὰ τὴ γενικὴ ἠθικὴ πτώση μας, ἐνῶ πληθαίνουν οἱ ἀνησυχίες γιὰ τὸ μέλλον τοῦ τόπου μας. Καὶ ἔνα ἀκόμα σύμπτωμα, ἰδιαίτερα φανερό, στίς ἐορτάσιμες αὐτές ἡμέρες. Μεγαλώνει ἡ ἀπόσταση μεταξύ τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν, μεταξύ τῶν κατοχυρωμένων ἀπὸ προσοδοφόρα ἐπαγγέλματα καὶ τῶν χιλιάδων ἀνέργων πού ζοῦν τραγικά τὴν προσωπικὴ ἐπαγγελματικὴ ἀγωνία τους καὶ τὴν κοινωνικὴ ἀδικία. Καὶ ἐμεῖς ὅλοι ἐδῶ στὴ Θεσσαλονίκη μας, γεμάτοι ἀπὸ ἐρωτηματικά καὶ ἐλπίδες. Ἐνῶ παράλληλα πολλοὶ ἀπὸ μᾶς πιέζονται ἀπὸ τὰ προσωπικά τους προβλήματα, ἀπὸ τίς ἀρρώστιες καὶ τίς ἀτυχίες τῆς ζωῆς. Αὐτὸ εἶναι τὸ γενικὸ σκηνικὸ τοῦ ἐφετινοῦ ἐορτασμοῦ τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ ἀνατέλλοντος καινούργιου Χρόνου.

Εὐρισκόμενοι ἐμπρός σ' αὐτὴ τὴν πραγματικότητα, ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, βηματίζουμε πρὸς τὴ λυτρωτικὴ Βηθλεέμ, ἀκούγοντας τὸν ἐνθαρρυντικὸ λόγον τοῦ ἱεροῦ Ἀποστό-

λου Παύλου: «Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ». Καὶ ἀντικρίζοντας τὸν Γεννηθέντα Ἐμμανουήλ μέ μιὰ γνωστικὴ ἐνατένιση στὴν τετελεσμένη πορεία Του μέ τὴν ἀποκάλυψη τῆς ἀληθείας, μέ τὴ ζωὴ Του καὶ τὴ θυσία Του γιὰ μᾶς, ἐπαναλαμβάνουμε τὴν ὁμολογία τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ρήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σύ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος». Δέν μποροῦμε νὰ σταθοῦμε πουθενὰ ἀλλοῦ μέ σιγουριά καὶ ἐλπίδα παρά μόνον κοντὰ στόν Χριστό, ζώντας τὸν ἴδιο καὶ τὸν Λόγον Του μέσα στὴν Ἐκκλησία.

Ἐλᾶτε, λοιπόν, νὰ θρέψουμε τίς ψυχές μας μέ τὰ πλουσιότατα πνευματικά δῶρα τῆς Βηθλεέμ, μέ τὰ φανερόματα τῆς θεϊκῆς συγκαταβάσεως πρὸς τὴ Γῆ καὶ πρὸς τὸν ταλαιπωρημένο ἀπὸ τὴν ἀποστασία ἄνθρωπο. Ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὡς φανέρωση τοῦ «ἀπὸ αἰῶνων σεσιγημένου μυστηρίου», προγεύεται τὸ ἀφιλόξενο τῆς ἀνθρώπινης ψυχρότητος στὴν ἐβραϊκὴ πόλη καὶ ἀπαντᾷ, μέ τὴν οὐράνια εὐδοκία πού φέρνει στό ἀνθρώπινο γένος.

Στὴν ταραγμένη ψυχὴ τοῦ κρατικοῦ ἄρχοντα Ἡρώδη, πού τρέμει ἀπὸ τὸν φόβο μήπως χάσει τὴν ἐξουσία του, ὁ οὐρανὸς τῆς Βηθλεέμ, ἐπικεντρὸ πλέον ἱστορικῆς παγκοσμίουτητας, συγκαταβαίνει στὴ Γῆ μέ τίς ὀλοφώτεινες κλί-

μακες τῆς ἀγγελικῆς παρουσίας καί τῆς θεϊκῆς μουσικῆς μελωδίας τους γιά τήν εἰρήνη. Στίς κλειστές πόρτες τῶν πλουσιῶν ἀλλά καί τῶν φτωχῶν κατοίκων τῆς Βηθλεέμ, πού δέν δέχθηκαν νά φιλοξενήσουν τήν κυοφοροῦσα Παρθένο Μαρία, ἡ πρόνοια τοῦ Οὐρανίου Πατέρα ἀπήντησε μέ τήν ταπείνωση τῆς φάτνης, ὅπου ἀνακλήθηκε ὁ Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, ὁ ἀπό αἰῶνων ἀναμενόμενος Ἐμμανουήλ. Στίς μελαγχολικές ψυχές τῶν ποιμένων, πού φύλαγαν νυχτερινές βάρδιες γιά τά κοπάδια τους, ἀποκομμένοι ἀπό τόν κόσμο, ὁ οὐρανός στέλνει τόν ἄγγελο, γιά νά εὐαγγελισθεῖ σ' αὐτούς «χαράν μεγάλην, ὅτι ἐτέχθη σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστί Χριστός Κύριος».

Αὐτά εἶναι τά αἰώνια δῶρα τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, αὐτή εἶναι ἡ ἄφθαρτη κληρονομιά τοῦ κόσμου, ὅπως φανερώθηκε στή Βηθλεέμ. Ἡ εὐδοκία, ἡ εἰρήνη, ἡ ταπείνωση καί ἡ χαρά. Ὅλα τά ἄλλα στολίδια στίς βιτρίνες καί στά ἐνδύματά μας, οἱ πολύχρωμες εἰκόνες καί τά ἐναρμόνια ἀκούσματα, οἱ πολυτροφίες καί οἱ πολυφαγίες πού μᾶς κλέβουν τά δῶρα τοῦ Οὐρανοῦ, εἶναι κοσμικές ἐπινοήσεις, εἶναι μιά καλά «φτιασιδωμένη» ὑποκρισία πού ἔχει ὡς σκοπό νά κρύψει τήν ἐρήμωση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ἀπό τή λεηλασία πού τῆς ἐπέφερε ἡ ἀφροσύνη τῆς νέας ἀποστασίας ἀπό τόν Θεό. Ὅποιος κλείνει πεισματικά τήν πόρτα τῆς προσωπικῆς του Βηθλεέμ στόν ταπεινό καί εἰρηνικό ἐπισκέπτη Χριστό, αὐτός μάχεται τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του, ἀντιστέκεται στό ἔργο τῆς σωτηρίας του.

Γι' αὐτό, ἀδελφοί μου, ἐλάτε νά ζήσουμε τοῦτα τά Χριστούγεννα, ὡς ἀληθινοί Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἡ μεγάλη μάνα μας καί τροφός μας, ἡ αἰώνια Ἐκκλησία μας, αὐτό τό κατοικητήριο τοῦ Χριστοῦ στή Γῆ, στήν πόλη μας, στό χωριό μας, στή γειτονιά μας, ἔχει ὀλάνοιχτες τίς πόρτες της καί μᾶς προσκαλεῖ γιά νά πάρουμε τή Θεία Χάρη, γιά νά αἰσθανθοῦμε τήν εἰρήνη, γιά νά στολιστοῦμε μέ ταπείνωση, γιά νά νιώσουμε τή χαρά. Εἶναι δικό μας χρέος νά ἀντισταθοῦμε στούς καθημερινούς πειρασμούς πού μᾶς προσφέρει ὁ κόσμος, γιά νά μπορέσουμε νά κρατήσουμε ἀμετακίνητο τό πνευματικό μας στασίδι μέσα στήν Ἐκκλησία πού εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἀναγεννημένοι ἀπό τή Γέννηση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, φωτισμένοι ἀπό τό ὀλόλαμπρο Ἄστρο τῆς μουσικῆς νύχτας, ἄς συνεχίσουμε ὅλοι μας, ὄρμιοι καί γέροντες, παιδιά καί νέοι, τό Ὀδοιπορικό τῆς ζωῆς μας, ὡς συνεχιστές τῆς πορείας τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν προγονικῶν πατέρων μας. Μέ τή θερμή πίστη πρὸς τόν Θεό καί τήν ἔμπρακτη ἀγάπη πρὸς τόν συνάνθρωπό μας θά ζήσουμε τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου περὶ τοῦ Κυρίου «Καί ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καί ἐθεασάμεθα τήν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρά Πατρός, πλήρης χάριτος καί ἀληθείας».

Ἀδελφοί μου,

Εὐλογημένα Χριστούγεννα

Εὐχέτης

Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης

Ἀνθίμος

**ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΧΑΡΙΣΕΙΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 11η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016**

**Θεία τοῦ Θεοῦ εὐδοκία τελοῦμε σήμερα τὰ
ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΧΑΡΙΣΕΙΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σεβασμιώτατοι,

Κυρία Ὑφυπουργός, Κύριοι Ὑπουργοί, κύριοι Βουλευταί, Κύριε Περιφερειάρχᾳ, Κύριε Σωματάρχα τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, Ἀνώτατοι Ἀξιωματικοί τοῦ Ναυτικοῦ, τῆς Ἀεροπορίας καί τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, Κύριε ἐκπρόσωπε τοῦ Δημάρχου, Κύριοι Πανεπιστημιακοί Καθηγηταί, Κύριοι τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, Κύριοι Ἀρχιτέκονες καί Μηχανικοί, Εὐγενεῖς προσκεκλημένοι, Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί, Ἀπαξάπαντες καί Ἀπαξάπασαι, Κυρίες καί Κύριοι,

Σύμφωνα μέ τήν ἐπιτύμβια ἐπιγραφή πού διασώζεται στό κοιμητήριο τῆς **Εὐαγγελιστρίας** ἐδῶ στή **Θεσσαλονίκη**, ὁ αἰείμνηστος **Δημήτριος Χαρίσης** «*ἐγεννήθη ἐν Θεσσαλονίκη κατά Μάϊον 1814 καί ἀπέθανεν ἐν Μασσαλία τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1987*». Ἦταν τό νεώτερο ἀπό τὰ ἕξι (6) παιδιά τοῦ **Γεωργίου** καί τῆς **Αἰκατερίνης**. Ἐπειδή παρέμεινε ἄγαμος ἔνοιωθε, παρά τήν ἡλικία του, σάν τό μικρό παιδί πού ἐπιζητεῖ διακαῶς τούς γονεῖς του. Γι' αὐτό παρακαλεῖ τούς ἐκτελεστές τῆς διαθήκης του νά μεταφέρουν τό σκήνωμά του στή **Θεσσαλονίκη** καί νά τό ἀποθέσουν στόν ἴδιο τάφο τῶν γονέων του. Ἔτσι κατά τήν ἐπιθυμία του ὁ **Δημήτριος** ἐνταφιάσθηκε στή γενέτειρά του σέ οἰκογενειακό τάφο. Ἐκδηλώνοντας τήν ἀγάπη του πρὸς τόν ὑπερήλικα συνάνθρωπό μας, ἴδρυσε τό «**Γηροκομεῖο**» αὐτό, τοῦ ὁποίου τήν εὐθύνη, σύμφωνα μέ τήν διαθήκη του ἀνέθεσε στόν ἐκάστοτε **Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης**.

Σέ ἡλικία μόλις ἑπτὰ (7) ἐτῶν, ὁ μικρός **Δημήτρης**, ἠκολούθησε τήν οἰκογένειά του στή **Μασσαλία**, ἀπ' ὅπου ἐπανῆλθε στήν **Θεσσαλονίκη** τό 1832 σέ ἡλικία δεκαοκτῶ ἐτῶν. Ἀργότερα ὁμως ξενιτεύθηκε πάλι στή **Μασσαλία** ὅπου ἔστησε τό «**στρατηγεῖο**» τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου «**Χαρίσης**». Ἡ ἀγαστή σύμπνοια μέ τόν ἀδελφό του εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀπόκτηση μεγάλης περιουσίας, τήν ὁποία ἐχρησιμοποίησε μέ τόν πλέον θαυμαστό τρόπο.

Ἀπό διάφορες πηγές, ὁ **Δημήτριος** παρουσιάζεται ὡς ἓνας ἄνθρωπος εὐγενικός καί ἓνα πρόσωπο μέ ἐκτίμηση, ἐμπιστοσύνη καί σεβασμό στήν **Ἐκκλησία**. Μέ τήν διαθήκη του ἴδρυσε **Γηροκομεῖο** στή **Θεσσαλονίκη**, ὑπό τόν ὄρο νά ἀνεγερθῆ στό οἰκόπεδο τῆς παλαιᾶς πατρικῆς οἰκίας του. Τό οἰκογενειακό κτίριο, πού ἐστέγαζε ὡς τό 1890 τό βρετανικό προξενεῖο, εἶχε καεῖ στήν πυρ-

καϊά τοῦ ἔτους ἐκείνου. Εὐρυσκόταν ἀνάμεσα στίς σημερινές ὁδούς, **Μητροπόλεως - Λασσάνη - Προξένου Κορομηλά - Μητροπολίτου Ἰωσήφ.**

Ἡ ἴδρυση τοῦ «**Χαρισείου Γηροκομείου**» ἐγένετο ἕνα κενό στό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς **Θεσσαλονίκης**. Στίς ἀρχές τοῦ **20οῦ** αἰῶνος δέν ὑπῆρχαν συντάξεις. Ὅσο ἕνας γέροντας εἶχε δυνάμεις, μποροῦσε νά ἐργάζεται γιά νά ζῆ. Μετά τήν παύση τῆς ἐργασίας του ὁμως ἡ ζωή του ἐγένετο προβληματική. Ἡ ἀνάγκη λειτουργίας **Γηροκομείου** παρουσιάσθηκε ἀκόμη πιό ἔντονη μέ τήν ἔλευση τῶν προσφύγων. Ἀπό τήν στιγμή πού οἱ ἄνθρωποι ἀδυνατοῦσαν νά ἐργασθοῦν καί δέν διέθεταν κάποιο ἄλλο εἰσόδημα, ἡ ζωή τους ἐγένετο προβληματική. Ἀξίζει ἐπίσης νά σημειωθῆ ὅτι τήν ἴδια περίοδο ἐσκέπτετο καί προγραμματίζε τήν ἴδρυση **Γηροκομείου** καί ὁ ἄλλος μέγας εὐεργέτης τῆς **Θεσσαλονίκης**, ὁ ἀείμνηστος **Ἰωάννης Παπάφης**.

Τό «**Χαρίσειο Γηροκομεῖο**», πού ὀφείλει τήν ὑπαρξή του στόν ἀείμνηστο **Δημήτριο Χαρίση**, λειτουργεῖ ἀπό τό **1968** στήν **Μαλακοπή** τῆς ἁνω **Τούμπας Θεσσαλονίκης**, στίς παρυφές τοῦ **Κεδρηνοῦ Λόφου** καί περιθάλλει πολλούς ἀπόρους ὑπερήλικες. Ἐκτός ὁμως ἀπό τοὺς ἐσωτερικούς τροφίμους, τό «**Χαρίσειο**» προσφέρει ἐπί καθημερινῆς βάσεως τροφή καί φροντίδα σέ τοῦλάχιστον ἄλλους πενήντα (**50**) γέροντες. Μέχρι σήμερα ἔχουν γηροκομηθεῖ περίπου δύο χιλιάδες ἑκατόν (**2.100**) ἡλικιωμένοι συνάνθρωποί μας. Προσδιορίζοντας ἐπί τό ἀκριβέστερον τήν ἔναρξη τῆς συνολικῆς λειτουργίας τοῦ σκοποῦ τοῦ «**Χαρισείου**», τήν τοποθετοῦμε κατά τήν **Τετάρτη 25ῆ Ἀπριλίου 1900**, ὅταν ἐλήφθη ἡ ἀπόφαση ἄμεσης εἰσαγωγῆς τῶν **ἑπτὰ (7)** πρώτων γερόντων. Τό «**Χαρίσειο**» ὡς σκοπό του εἶχε τήν γηροκομία ὑπεργήρων ἀνδρῶν καί γυναικῶν πού ἦσαν ἀποδεδειγμένα ἐνδεεῖς καί λόγῳ ἡλικίας ἀνίκανοι γιά ἐργασία.

Ἡ ταπεινότης μου, ὡς **Μητροπολίτης**, παρέλαβα τήν **Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης** τόν **Αὐγούστο 2004**, καί κατ' ἐφαρμογήν τοῦ **Νόμου**, καί τήν διοίκηση καί προεδρία τοῦ **Διοικητικοῦ Συμβουλίου** τοῦ «**Χαρισείου Ἰδρύματος**». **Διευθυντής** τοῦ «**Χαρισείου**» ἦτο τότε ὁ **Θεολόγος Καθηγητής κ. Ἰωάννης Ταγαράκης**.

Κτιριακά, τό «**Χαρίσειο Γηροκομεῖο**» ἐγκατεστάθη, σύμφωνα μέ τήν **Διαθήκη** τοῦ **Δημητρίου Χαρίση** στό πατρικό του σπίτι, στό κέντρο τῆς **Θεσσαλονίκης**, μέ δυνατότητα φιλοξενίας σαράντα (**40**) περίπου γερόντων. Τό **1962** ἐθεμελιώθη στόν παρόντα χώρο, τό κτίριο τό ὁποῖο ἐστέγασε τήν λειτουργία τοῦ **Γηροκομείου** γιά σαρανταπέντε (**45**) περίπου ἔτη, καί παρεῖχε φροντίδα σέ διακόσιους εἴκοσι (**220**) γέροντες, ἐσωτερικούς καί ἐξωτερικούς.

Ἡ πραγματοποίηση τῆς πλήρους ἀνακατασκευῆς τῆς ἔδρας τοῦ **Ἰδρύματος**, ἐξεκίνησε μέ ἀπόφαση τοῦ **Διοικητικοῦ Συμβουλίου** τό **2008**. Στό σημεῖο αὐτό ὀφείλω νά καταγράψω τήν πολύτιμη καί ἀποφασιστική συμβολή τοῦ **Πε-**

ριφεριάρχου μας κ. Αποστόλου Τζίτζικώστα για την έγκριση της εκτέλεσεως όλων των νέων έργασιών του «**Χαρισείου Γηροκομείου**». Κατόπιν διαγωνισμού, συνεκροτήθη η ομάδα των μελετητών, η οποία άπετελείτο από τους **αρχιτέκτονες, Μαρία Λαζαρίδου, Ίωάννη Σκιαδόπουλο, Εύαγγελία Χρυσοπούλου, Αικατερίνη Παπαργύρη, Κίμωνα Θερόμο και Έλισάβετ Παπαστρατή,** τους **πολιτικούς μηχανικούς Κοσμά Ίγνατάκη, Χρήστο Στυλιανίδη και Δημήτριο Άγγέλου,** και τους ηλεκτρολόγους μηχανικούς **Γεώργιο Λαγό, Κωνσταντίνο Σαρρόπουλο και Άνδροκλή Άργυρίου.**

Τήν πρώτη φάση κατασκευής (**πτέρυγα Γ΄**), η οποία έχρηματοδοτήθη κατά τό μέγιστο μέρος της από τόν συμπολίτη μας **κ. Νικόλαο Νικολάου** μέ δωρεά δύο **έκατομμυρίων διακοσίων χιλιάδων (2.200.000) €**, ανέλαβαν οί έταιρεΐτες «**Τζάρος ΑΤΕ**» και «**Δημήτριος ΑΕ**». Οί έργασίες έξεκίνησαν τόν **Νοέμβριο του 2010.**

Η δεύτερη φάση κατασκευής ένετάγη μετά από πολλές προσπάθειες στην χρηματοδότηση από προγράμματα της **Ευρωπαϊκής Ένώσεως**. Τήν επίβλεψη είχε η **Διεύθυνση Τεχνικών Έργων** της **Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**, ενώ τήν εφαρμογή η έταιρεία «**ΕΒΟΞ ΑΕ**». Μετά από έξι (**6**) έτη έργασιών είμεθα έτοιμοι να εύλογήσωμε τά νέα κτίρια.

Στή σημερινή τελική μορφή του, τό **Ίδρυμα**, μέ επιφάνεια δομήσεως περίπου **6.450,00 m²** έχει τήν δυνατότητα να φιλοξενήση **έκατόν πενήντα (150)** γέροντες. Τό κτίριο **άναπτύσσεται** σε τέσσαρα (**4**) **έπίπεδα** και τρεΐς (**3**) **πτέρυγες**. Οί δύο (**2**) **πτέρυγες** **άφορούν** σε θαλάμους διαβίσεως, χώρους ύποδοχής και **άναψυχής**, ενώ η τρίτη πτέρυγα φιλοξενεί τήν **Διοίκηση**, τό **άναρρωτήριο**, τήν **κουζίνα** και τόν **χώρο** τής **έστιάσεως**, καθώς επίσης και τίς **αΐθουσες** των **έκδηλώσεων** (**κλειστή** και **ύπαιθρία**). Σε ξεχωριστό **χώρο** **προβλέπεται** η λειτουργία **ύδροθεραπευτηρίου**. Στά **ύπόγεια** των **περύγων** **είναι** **έγκατεστημένος** ο **μηχανολογικός έξοπλισμός**, καθώς επίσης **ύπάρχουν** και οί **σχετικοί βοηθητικοί χώροι**. **Άξιοποιούνται** **τεχνολογίες φιλικές** **πρός** **τό περιβάλλον** (ήλιακοί **συλλέκτες**, **φωτοβολταϊκά**, **δεξαμενή συγκεντρώσεως** **όμβριων ύδάτων** κ.λπ.). Οί **θάλαμοι διαβίσεως** **είναι κυρίως** **δίκλινοι**, **κλιματιζόμενοι**, μέ **τουαλέττα** και **μπάνιο**, μέ **δυνατότητα ύποστηρίξεως** και **άτόμων** μέ **ειδικές ανάγκες**. **Προβλέπεται** επίσης και η λειτουργία **κέντρου ήμερησίας φροντίδος** **ήλικιωμένων**, **όπως** και η **φιλοξενία** **άτόμων** μέ **άνοια** και **δυσκολίες** **όράσεως**.

Τό «**Χαρίσειο Γηροκομείο**» λειτουργεί ως η **διευρυμένη οικογένεια** των **ύπερηλικων** **άνδρων** και **γυναικων**. Προσφέρει **ό,τι** η **οικογένεια**: **φροντίδα, συμπαράσταση, τροφή σύμφωνη μέ τίς άπαιτήσεις τής ήλικίας, πλύσιμο του ρουχισμού, και επιπλέον φυσιοθεραπευτική και ψυχολογική ύποστήριξη,**

**ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΧΑΡΙΣΕΙΟΥ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ 11η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016**

➔ συνέχεια από την σελίδα 16

**πρωτοβάθμια νοσηλευτική φροντίδα, δυνατότητες δημιουργικής απασχολή-
σεως, ασφάλεια, αλλά και την παρουσία της Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, μέ
τήν λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου στὸν προαύλιο χώρο
του.**

Ἡ ἐπιτυχής ἐφαρμογή τῶν ὄσων προαισθανόμεθα ὅτι θὰ ἐπιτευχθοῦν ἀπὸ
τήν λειτουργία τοῦ νέου καί συγχρόνου «**Χαρισείου Γηροκομείου**» θὰ εἶναι
μιὰ ἀληθινή εὐεργεσία τοῦ ἁγίου καί εὐεργέτου **Ἰησοῦ Χριστοῦ** γιὰ ὅλη τὴν
κοινωνία τῆς ἀγαπητῆς μας **Θεσσαλονίκης**. Γι' αὐτὸ καί παρακαλοῦμε τὸν **Δω-
ρεοδότη Ἅγιο Θεό**, τὸ **Πνεῦμα τὸ ἅγιον** καί τὴν **Παναγία Θεοτόκο**, καθὼς καί
τούς ἁγίους μας νὰ προστατεύουν τὸ νέο τοῦτο καθίδρυμα τῆς **Ἐκκλησίας** μας
ἕως χρόνους ἑκατὸν καί πέραν αὐτῶν.

Ἀδελφοί μου καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

**Προσευχηθῆτε νὰ εἶναι ὅλα καλά καί εὐλογημένα σέ τοῦτο τὸ λιμάνι τῆς
ζωῆς.**

**Ἰδιαιτέρως εὐχομαι καλή ἐπιτυχία στό Διοικητικό Συμβούλιο τοῦ «Χαρι-
σειοῦ Γηροκομείου» καί καλή δύναμη σέ ὅλους τούς ἐργαζομένους στό νέο
Ἰδρυμά μας.**

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Θεσσαλονίκης,
 ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε πάσης Θετταλίας, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι
 ἀγαπητέ ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος
 κύριε Ἄνθιμε,
 χάρις εἴη τῇ ὑμετέρα Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἡ Θεσσαλονίκη στενότατα συνδεομένη πρὸς τὴν Κωνσταντίνου Πόλιν, ὡς Συμβασιλεύουσα κατὰ τὴν περίοδον τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ πολυτίμους περγαμινὰς εἰς τὸ παγκόσμιον ἱστορικὸν γίνεσθαι εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ἐκκλησιαστικῆς, τῆς κοινωνικῆς, τῆς πολιτισμικῆς καὶ ἐν γένει ζωῆς, συμβαλοῦσα ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν, ἅτινα ἀποτελοῦν οὐ μόνον τοῦ ἡμετέρου εὐσεβοῦς Γένους ἀλλὰ καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ καὶ τῆς παγκοσμίου κοινότητος πολιτισμοῦ πολυτίμον κτῆμα.

Ἡ Βυζαντινὴ Θεσσαλονίκη διαπρέψασα ἰδιαιτέρως εἰς τὸν τομέα τοῦ πολιτισμοῦ, κατέλιπε μίαν ἀξιοθαύμαστον κληρονομίαν, ὡς μαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν περικαλλῶν βυζαντινῶν ἀρχιτεκτονικῶν μνημείων αὐτῆς, καὶ κυρίως τὰ κτήρια τῶν Ἱερῶν Ναῶν αὐτῆς, ὡς οἱ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, τῆς Παναγίας Ἀχειροποιήτου, τῆς Παναγίας τῶν Χαλκῶν, τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς εὐλαβείας τῶν δημιουργῶν αὐτοῦ, μυσταγωγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸ θεῖον καὶ ἄρρητον κάλλος τοῦ μεγάλου Δημιουργοῦ καὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, τοῦ ἐμπνεομένου ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Οἱ Ναοὶ οὗτοι καὶ τὰ ἱερά ἐν γένει μνημεῖα τῆς Θεσσαλονίκης ἀποτελοῦν ἀνεπανάληπτον πλοῦτον καὶ δόξαν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ παραδείγματα πρὸς μίμησιν δι' ἡμᾶς τοὺς ἐπιγενομένους καὶ συνεχίζοντας τὴν παράδοσιν τῶν δημιουργῶν καὶ ἐμπνευστῶν των.

Συγχρόνως, τὸ αὐτὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπαραμίλλου κάλλους βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν τῆς πόλεως, αἱ ὁποῖαι κοσμοῦν τοὺς Ναοὺς αὐτῆς, ὅπως τὰ ψηφιδωτὰ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ τῆς Ροτόντας τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τοῦ Μετοχίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν Βλατάδων Ἁγίου Νικολάου τοῦ Ὁρφανοῦ, καὶ τοῦ παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ πολιούχου Ἁγίου τῆς Συμβασιλευούσης Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, ἵνα περιορισθῶμεν μόνον εἰς αὐτοὺς ὡς πλέον ἐκφραστικούς.

Ἐπὶ πλέον, ἡ μόνιμος καὶ ἀδιάλειπτος ἀνά τοὺς αἰῶνας ἐπικοινωνία καὶ ὁ συμπνευματισμὸς τῆς Θεσσαλονίκης, πολυτίμου ἐκκλησιαστικῆς κληρουχίας καὶ Ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μετὰ τῆς ἡμετέρας Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ καὶ ἡ γεινίασις αὐτῆς πρὸς τὸ Ἅγιον Ὅρος, χώρους

ὅπου ἰδιαιτέρως ἤνθισε καί ἐμεγαλουργήσεν ὁ Ὁρθόδοξος Βυζαντινός Πολιτισμός, ὡς καρπός μιᾶς μοναδικῆς πνευματικῆς παραδόσεως, ἐγονιμοποίησαν καί τήν καλλιτεχνικήν καί πνευματικήν παραγωγὴν τῶν Θεσσαλονικέων δημιουργῶν, ὥστε καί αὐτὴ νά εἶναι ἀπότοκος τῆς ἰδίας πνευματικῆς παραδόσεως, κύριοι ἐκφρασταί τῆς ὁποίας τυγχάνουν οἱ δύο μεγάλοι Ἅγιοι καί πολιοῦχοι τῆς πόλεως, ὁ μεγαλομάρτυς Δημήτριος, ἡ εὐλάβεια πρὸς τόν ὁποῖον καί τήν σωτήριον ὑπέρ τῆς πόλεως αὐτοῦ παρέμβασιν καί μεσιτείαν, ἔδωκε μοναδικήν ὄθησιν εἰς τήν καλλιτεχνικήν καί πνευματικήν δημιουργίαν, καί ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, ὁ Παλαμᾶς, ὁ ὁποῖος, διά τῆς θεολογικῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, ἀνεκεφαλαίωσεν ἅπασαν τήν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι παράδοσιν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ἐν γένει τῆς Ὁρθοδοξίας καί διέκρινε τήν ἀπόστολον καί ἀμέθεκτον οὐσίαν τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν προσιπῶν καί μεθεκτῶν ἐνεργειῶν Αὐτοῦ. Εἰς τοὺς μεγάλους τούτους Ἁγίους, τό καύχημα καί τήν δόξαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, προστίθεται ἀσφαλῶς καί τό νέφος τῶν λοιπῶν Ἁγίων ἀλλά καί διακεκριμένων λογίων αὐτῆς, κορυφαῖοι ἐκ τῶν ὁποίων τυγχάνουν οἱ φωτισταί τῶν Σλάβων Ἅγιοι Κύριλλος καί Μεθόδιος, πρὸς τιμὴν τῶν ὁποίων ναόν ἀνήγειρεν ὁ μακαριστός ποιμὴν τῆς Θεσσαλονίκης Παντελεήμων, ὁ Χρυσοφάκης, καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος, ὁ ἀσχοληθεὶς ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Ὁμήρου, ἵνα ἀναφέρωμεν ἐνδεικτικῶς ἓνα ἐξ αὐτῶν.

Αἱ καταστροφαὶ καί ἀλώσεις, τὰς ὁποίας ἡ Θεσσαλονίκη ἐδοκίμασε κατὰ τήν διάρκειαν τῆς μακραίωνος ταραχώδους ἱστορίας αὐτῆς, καί τὰ βαρῆα πλήγματα τὰ ὁποῖα ὑπέστη ὁ πιστός καί ἀκμάζων ἐν πίστει καί εὐλαβείᾳ Ὁρθόδοξος λαός αὐτῆς, δέν ἠμπόδισαν τήν γενναϊόφρονα καί ἡρωϊκὴν καθημαγμένην ψυχὴν αὐτοῦ νά συνεχίσῃ ἐκ τοῦ μηδενός πάντοτε δημιουργοῦσα καί μεγαλουργοῦσα, ἐν θαυμαστῇ ἐμμονῇ εἰς ὅσα πατροπαραδότως παρέλαβε καί μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ καί εἰς τὴν θαυματουργικὴν παρουσίαν καί προστασίαν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὁ ὁποῖος, θαυμαστῶ τῷ τρόπῳ, διεφύλαξεν αὐτὴν μέχρι σήμερον ἐλευθέραν, Ὁρθόδοξον χριστιανικήν, ἀσινῆ καί ἀλώβητον.

Ἡ ἀνάδειξις τοῦ Βυζαντινοῦ μεγαλείου τῆς πόλεως, τοῦ τε θρησκευτικοῦ καί τοῦ κοσμικοῦ μνημειακοῦ καί κειμηλιακοῦ πλούτου αὐτῆς, τῆς συμβολῆς αὐτῆς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, θύραθέν τε καί ἐκκλησιαστικῶν, εἰς μίαν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ὄλονέν καί περισσότερον αὐξάνεται τό ἐνδιαφέρον τῆς παγκοσμίου κοινότητος περὶ τοῦ μοναδικοῦ καί ἀνεπαναλήπτου Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ, ἀποτελεῖ ὀφειλετικὴν εὐθύνην καί τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Πολιτείας, καθὼς δύναται νά συμβάλῃ τόσον εἰς τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν νεοελλήνων καί τῶν συγχρόνων κατοίκων τῆς Θεσ-

σαλονίκης, αλλά και τῶν πολυπληθῶν ἐπισκεπτῶν τῆς πόλεως, ὅσον καί εἰς τὴν οἰκονομικήν καί εὐρύτεραν ἀνάπτυξιν αὐτῆς κατά τὴν συγκυρίαν ἰδιαιτέρως ταύτην στενώσεως καί δυσχερειῶν.

Ὡς ἐκ τούτου, ἡ εὐγενής καί ἐπαινετὴ πρωτοβουλία τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, Ἱερῶτατε ἅγιε ἀδελφέ Μητροπολίτα Θεσσαλονίκης κύριε Ἄνθιμε, τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καί τῶν λοιπῶν φορέων αὐτῆς, οἱ ὅποιοι διοργανῶνουν ἀπὸ κοινοῦ τὸ τριήμερον τοῦτο Συμπόσιον ὑπὸ τὴν χαρακτηριστικὴν προσωνυμίαν «Βυζαντινὴ Θεσσαλονίκη», τυγχάνει λίαν σημαντικὴ διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὸ Γένος καί ὀλόκληρον τὴν παγκόσμιον κοινότητα.

Ὅθεν, μετὰ θερμῶν συγχαρητηρίων εὐχῶν χαιρετίζομεν πατρικῶς τὸ ἐπίκαιρον ἀπὸ πάσης ἐπόψεως Συνέδριον τοῦτο, εὐχόμεθα πλήρη ἐπιτυχίαν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, καί καταστέφομεν ἅπαντας τοὺς ἀγαπητοὺς Συνέδρους καί τοὺς συμμετέχοντας εἰς αὐτὸ διὰ τῶν Πατριαρχικῶν εὐλογιῶν τῆς ἡμετέρας Μετριότητος, δεομένης τοῦ παναγάθου Κυρίου ὑπὲρ πλουσιοδώρου εὐλογίας τῶν ἀγαπητῶν Θεσσαλονικέων, τέκνων προσφιλῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἡ δέ χάρις τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας τῆς κατασκευασάσης τὸν κόσμον καί τὰ μνημεῖα αὐτοῦ, ταῖς πρεσβείαις τῶν Ἁγίων Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, Κυρίλλου καί Μεθοδίου καί Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, καί πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκη ἀπειροπληθῶν Ἁγίων, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

*† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Βαρθολομαῖος*

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΝΘΙΜΟΣ

Ἡ θλιβερή εἶδηση γιὰ τὴν ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ **Εὐθυμίου Βασιλάμη** ἐδημιούργησε σέ ὅλους ἐμᾶς πού τόν ἐγνωρίσαμε ἀπό κοντά καί συνεργασθήκαμε μαζί του αἰσθήματα βαθειᾶς συγκινήσεως καί λύπης γιὰ τόν ἀποχωρισμό ἑνός ἀνθρώπου μέ ἔμφυτη καλλιτεχνική διάθεση καί φυσικό τάλαντο συνεχοῦς δημιουργίας, ἑνός ὀρθοδόξου χριστιανοῦ ἕλληνας καλλιτέχνη καί χαρισματικοῦ ζωγράφου, γλύπτου, ἀρχιτέκτονος, παιδαγωγοῦ καί ποιητοῦ καλῶν ἔργων οὐρανίων ψυχικῶν ἀναβάσεων.

Ἡ συνεργασία του μέ τὴν **Ἱερά Μητρόπολη** τῆς ἀγιοτόκου **Θεσσαλονίκης** ὑπῆρξε καρποφόρος καί οὐσιαστική μέ τὴν παρουσίαση καί ἐκθεση πολλῶν θαυμασιῶν ἔργων του γιὰ τόν **Χριστό** μας, τόν **Ἀπόστολο Παῦλο**, τὸ **ἅγιον Ὅρος** καί τόν **Μέγα Ἀλέξανδρο**. Τό ἀποτέλεσμα ὅλης αὐτῆς τῆς προσπάθειᾶς ἦταν θεάρεστο καί ἐποικοδομητικό γιὰ τὴν κοινωνία τῆς **Θεσσαλονίκης** καί τῆς **Ἑλληνικωτάτης Μακεδονίας** μας. Δέν θά λησμονήσω ποτέ τὴν μεγάλη μου χαρὰ καί τὴν ψυχική μου ἀγαλλίαση ὅταν ἐπισκέφθηκα μετά ἀπό πρόσκλησή του τόν **Ἰούνιο** τοῦ **2009** καί ὠμίλησα στήν πόλη **Σρέμς** τῆς **Αὐστρίας** κατὰ τὰ **Ἐγκαίνια** τοῦ **Μουσείου Τέχνης Βάλντφριτελ**, πού ὁ ἴδιος ἐδημιούργησε καί στό ὁποῖο φιλοξενοῦνται τὰ ἔργα του.

Ἐλπίζομε καί πιστεύομε ὅτι τό ἔργο του θά συνεχίσουν οἱ ἄξιοι συνεργάτες του καί βοηθοί του.

Ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου νά παρηγορῇ τὴν σύζυγό του καί τὴν οἰκογένειά του καί νά ἀπαπαύῃ τὴν ψυχὴ του «ἐν χώρᾳ ζώντων καί ἐν σκηναῖς δικαίων».

Μέ πατρικὲς εὐχές

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ

Ὁ ναός τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καί ὁ ἅγιος Συμεὼν ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης

*Τοῦ Πρωτοπρ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ
- Θεολόγου ΜΑ.Θη*

ΟΠΩΣ ἡ Κωνσταντινούπολη στολιζέται μέ τό μοναδικό καλλιτέχνημα, πού εἶναι ἀφιερωμένο στήν ἐνυπόστατη Σοφία τοῦ Θεοῦ, ἔτσι καί ἡ Θεσσαλονίκη ἔχει τή δική της «Ἁγία Σοφία». Ἀποτελεῖ ἀντιπροσωπευτικό δείγμα τῶν βυζαντινῶν ναῶν τῆς πόλεως, ἀποκαλύπτοντας τή βαθειά θεολογικότητά της. Καί πράγματι ἡ Θεσσαλονίκη εἶναι ἡ πόλη ἡ ὁποία μέ σεβασμό διατηρεῖ τούς ναούς της. Κρατᾶ σέ λειτουργία ὅλες τίς ἐκκλησίες της. Ἔτσι καί ὁ ναός «τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας», ὁ ὁποῖος βρίσκεται στό κέντρο τῆς ἀγορᾶς της, στέκει ἀγέρωχος καλώντας μέ τήν καμπάνα του τούς περαστικούς νά ξεκουραστοῦν ψυχικά μέσα στή γαλήνη του. Ἄν καί εἶναι μνημεῖο τῆς βυζαντινῆς περιόδου καί μάλιστα τῶν πρώτων αἰῶνων καί θά ὑπῆρχε περίπτωση νά ἔχει ἐρημωθεῖ, ἡ βαθειά πίστη τοῦ χριστιανοῦ δέν τήν ἀφήνει. Τῆς δίνει πάντα τήν ἀξία καί τή μεγαλοπρέπεια πού τῆς ἀξιίζει. Πολύ χαρακτηριστικό εἶναι τό ὅτι ἀπ' ὅλους τούς καθεδρικούς ναούς πού εἶναι ἀφιερωμένοι στή Σοφία τοῦ Θεοῦ μόνον ὁ ναός τῆς Θεσσαλονίκης βρίσκεται σέ λειτουργία.

Ὁ ναός «τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας» εἶναι κτίσμα τοῦ 7ου-8ου αἰ. στή θέση παλαيوχριστιανικοῦ ναοῦ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καί εὐαγγελιστοῦ Μάρκου (τέλος τοῦ 5ου ἀρχές τοῦ 6ου αἰ.), ὅπως ἔδειξε ἡ πρόσφατη ἔρευνα καί μελέτη γιά τήν ἱστορία, λατρεία καί τέχνη τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας (βλ. Χρι-

στιανική Θεσσαλονίκη, Πρακτικά Ι' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου, Θεσσαλονίκη 2007). Ὁ καθεδρικός ναός ἀπό ἀρχιτεκτονικῆς πλευρᾶς εἶναι συνδυασμός βασιλικῆς καί σταυροειδοῦς μέ τροῦλο. Τέσσερις ὀγκώδεις τετράγωνοι πεσσοί καί ἕξι κίονες ἀπό πράσινο μάρμαρο ὑποβαστάζουν τό γυναικωνίτη πάνω στόν ὁποῖο ὑψώνονται ὅμοιοι πεσσοί καί λεπτότεροι κίονες, ἄριστο συνδυαστικό μέ συνδυασμό τῶν ὁποίων δημιουργοῦνται τέσσερα μεγάλα τόξα, πάνω στά ὁποῖα στηρίζεται ὁ τροῦλος. Τά πλάγια κλίτη μέ τά ὑπερῶα περιβάλλουν στίς τρεῖς πλευρές τό κεντρικό σταυροειδές σῶμα τοῦ ναοῦ σάν περίστωο. Ἀπό τήν ἀρχαία διακόσμηση τοῦ ναοῦ σώζονται ὠραῖα ψηφιδωτά τόσο στήν κόγχη τοῦ ἱεροῦ, πάνω σέ ὀλόχρυσο ἔδαφος, ὅπου δεσπόζει ἡ πλατυτέρα, ὅσο καί στόν τροῦλο, ὅπου ὑπάρχει ἡ Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ (ἔργο τέχνης τοῦ 9ου αἰ.). Τό ψηφιδωτό αὐτό εἶναι ἄριστο συνδυαστικό ἀποτέλεσμα ἀκραιφνοῦς πίστεως καί ἱεραρχημένης τέχνης. Εἰσερχόμενος ὁ πιστός στόν ἱερό ναό καί ἀνυψώνοντας τό βλέμμα του αἰσθάνεται ὅτι γίνεται ἕνα μέ τό Θεό του, καθώς τόν ἀντικρίζει στό κέντρο τοῦ τροῦλου, ἐνῶ συγχρόνως δέχεται τήν γαλήνια, εἰρηνοποιό ἐπίδραση τῶν Ἀποστόλων πού βρίσκονται γύρω του.

Οἱ δύο μεγάλοι ναοί τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως καί Θεσσαλονίκης ἐόρταζαν μέ λαμπρότητα τήν

ανάμνηση τῶν ἐγκαινίων, ὁ μὲν ναὸς τῆς Πόλεως στίς 22 Δεκεμβρίου καὶ ὁ δὲ τῆς συμβασιλεύουσας στίς 25 Ἰανουαρίου. Ἀνατρέχοντας στό βυζαντινὸ ἐορτολόγιο ἐκεῖ βρίσκουμε περὶ τίς 25 ἀναμνήσεις ἐγκαινίων ἱερῶν ναῶν. Στὴν Ἁγία Γραφή περιγράφονται τὰ ἐγκαίνια τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου (Ἔξοδ. κεφ. 40), τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος (Γ΄ Βασ. κεφ. 8) καὶ τοῦ Ζοροβάβελ (Ἔσδρ. 6,16), τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ Ἰούδα τοῦ Μακκαβαίου (Α΄ Μακ. 4,52).

Ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθία τῶν ἐγκαινίων πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι τὸν 14 αἰ. τὴν εἶχε ὑπομνηματίσει ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας (14 αἰ.) καὶ τὸν ἀμέσως ἐπόμενο αἰῶνα ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης.

Τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἁγίου Συμεὼν ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (15ος αἰ.) ὁ ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἔγινε τὸ λειτουργικὸ κέντρο τῆς πόλεως μας. Ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης, γνώστης τῆς λειτουργικῆς παραδόσεως, ἐραστὴς τῆς λειτουργικῆς ἀκρίβειας καὶ ὑπέρμαχος τῆς ὀρθῆς τάξεως στὴν λατρεία, καθιέρωσε στὴν ἐποχὴ του οἱ ἀκολουθίες νὰ συνεχίζου νὰ τελοῦνται στὴν ἁγία Σοφία σύμφωνα μὲ τὸ ἐνοριακὸ (ἀσματικὸ) τυπικὸ μὲ τὴν σαφὴ διάκρισή του ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο μοναχικὸ τυπικὸ. Θεωρεῖται ὁ τελευταῖος τῶν βυζαντινῶν ὑπομνηματιστῶν. Κοιμήθηκε εἰρηνικὰ λίγο πρὶν πεσεῖ ἢ Θεσσαλονίκη στὰ χέρια τῶν Τούρ-

κων. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Τουρκοκρατίας ὁ ναὸς μετατράπηκε σὲ τζαμί. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πόλεως μας ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ ζυγὸ δόθηκε πάλι στὴν λατρεία. Στὸ σεισμὸ τοῦ 1978 ὑπέστη ὑπολογίσιμες ζημιές. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν ἀποκατάστασης ἀνακαλύφθηκαν οἱ τάφοι, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν σὲ ἐπισκόπους τῆς Θεσσαλονίκης. Βρέθηκαν πίσω ἀπὸ τὸν ἀρχιερατικὸ θρόνο. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καὶ τὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τοῦ Ὁμολογητῆ, ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (9ος αἰ.) καὶ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἐπίσης ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης (14ος αἰ.). Οἱ ἐργασίες, πού πραγματοποιήθηκαν μετὰ τὸν σεισμὸ, ὀλοκληρώθηκαν στίς μέρες μας καὶ ὁ ἱερὸς ναὸς ἀποτελεῖ κόσμημα γιὰ τὴν πόλη καὶ γιὰ τὴν ἀποστολικὴ Μητρόπολή μας.

Σήμερα ὁ καθεδρικός ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Θεσσαλονίκης πανηγυρίζει τὴν Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς, ὅπως καθιερώθηκε ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κυρὸ Γεννάδιο τὸν προηγούμενο αἰῶνα. Πρέπει νὰ σημειώσουμε βέβαια, ὅτι καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ βυζαντινοῦ πανηγύριζε τῆς Μεσοπεντηκοστῆς (μιᾶς μεγάλης δεσποτικῆς ἐορτῆς, ἄγνωστης ὅμως γιὰ τοὺς περισσότερους χριστιανούς), ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Κωνσταντῖνος Ζ΄ ὁ Πορφυρογέννητος, υἱὸς τοῦ Λέοντος ΣΤ΄ τοῦ Σοφοῦ, στὴν Ἔκθεσι Βασιλείου Τάξεως σὸ κεφ. 26.

Ποῦ τό πάει ἡ Τουρκία;

Τοῦ ΑΓΓΕΛΟΥ Μ. ΣΥΡΙΓΟΥ*

ΙΣΩΣ ἡ πλέον χαρακτηριστική φράση τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Ἑρντογάν εἶναι ὅτι «ὅταν τελειώσει αὐτή ἡ ἱστορία ἡ Τουρκία ἢ θά ἔχει μεγαλώσει ἢ θά ἔχει μικρύνει». Προφανῶς ὁ ἴδιος δέν μπαίνει σέ αὐτή τή διαδικασία μέ σκοπό νά μικρύνει τή χώρα του. Ἄλλοι ἡγέτες θά ἐπέλεγαν νά ἐπικεντρωθοῦν στό μέτωπο ἐκεῖνο πού κινδυνεύουν περισσότερο. Στήν περίπτωση τῆς Τουρκίας εἶναι οἱ αὐτόνομες κουρδικές περιοχές στά τουρκοσυριακά σύνορα. Ὁ Ἑρντογάν ἀντιθέτως ἐπιλέγει νά ἀνοίξει σχεδόν ὅλα τά μέτωπα.

Στό ἐσωτερικό μετά τούς πραξικοπηματίες καί τούς γκιουλενικούς ἐκκαθαρίζει καί τό φιλοκουρδικό κόμμα (HDP). Τουρκικά στρατεύματα σταθμεύουν παρανόμως σέ Ἰράκ καί Συρία. Οἱ ἀπειλές πρός τήν Εὐρώπη γιά πλημμυρίδα μεταναστῶν διαδέχονται ἡ μία τήν ἄλλη. Παράλληλα, ὁ Ἑρντογάν προχωράει ὅλα τά πράγματα ἕνα βῆμα παραπέρα ἀπό ἐκεῖ πού εἴχαμε συνηθίσει ἐπί χρόνια. Μιλáει γιά τά σύνορα τῆς τουρκικῆς καρδιάς καί ἀμφισβητεῖ εὐθέως τή Συνθήκη τῆς Λωζάννης.

Ἀναφέρει τά Ἴμια ὡς τουρκικό

ἔδαφος καί ὄχι ὡς γκρίζα ζώνη πού πρέπει Ἑλλάδα καί Τουρκία νά συζητήσουν. Ἀπό τό 1996 καί τήν Τανσοῦ Τσιλέρ εἴχαμε νά ἀκούσουμε αὐτή τή ρητορική. Μιλáει γιά μία μεγάλη Τουρκία καί ὡς πρῶτο βῆμα ὀρέγεται νά ἐνσωματώσει τά Κατεχόμενα στήν Κύπρο, δείχνοντας ὅτι διαφέρει ἀπό τούς κεμαλικούς προκατόχους του. Στίς διαπραγματεύσεις γιά τό Κυπριακό δέν μπαίνει μέ σκοπό νά περιορίσει ἡ Τουρκία τήν ἐπιρροή της στήν Κύπρο, ἀλλά νά τήν ἐπεκτείνει.

Τά ὑπόλοιπα κόμματα στήν Τουρκία τόν ἀκολουθοῦν. Δέν εἶναι μόνον ἡ ἀπόλυτη ἰδεολογική καί πρακτική κυριαρχία Ἑρντογάν σέ ἐσωτερικό ἐπίπεδο. Τά δύο ἐναπομείναντα κόμματα τῆς ἀντιπολιτεύσεως, οἱ κεμαλικοί Ρεπουμπλικανοί καί οἱ Γκρίζοι Λύκοι ἐμφοροῦνται ἀπολύτως ἀπό τίς ἴδιες ἐθνικιστικές ἀπόψεις.

Εἶναι προφανές ὅτι ὁ Ἑρντογάν ἐκτιμá ὡς ἐξαιρετικά ὑψηλή τή γεωστρατηγική σημασία τῆς Τουρκίας. Παράλληλα εἶναι πλημμυρισμένος ἀπό τή βεβαιότητα τοῦ μεγαλείου τῆς χώρας του πού τή θεωρεῖ περιφερειακή ὑπερδύναμη. Οὐσιαστικά λέει

* Ὁ κ. Ἄγγελος Μ. Συρίγος εἶναι ἀναπληρωτής καθηγητής Διεθνoῦς Δικαίου καί Ἐξωτερικῆς Πολιτικῆς στό Πάντειο Πανεπιστήμιο.

εὐθέως ὅτι γιά νά συνεχίξει ἡ χώρα του νά σέβεται τά δυτικά συμφέροντα στήν περιοχή θά πρέπει καί ἡ Δύση νά σέβεται ὅλες τίς ἰδιαιτερότητες τῆς Τουρκίας. Στήν Ἑλλάδα ἐπιβάλλεται πλέον νά ἀνησυχούμε, χωρίς ὅμως πανικούς. Χάρη σέ προηγούμενες πολιτικές ἡγεσίες ἡ χώρα μας συμμετέχει στίς ἰσχυρότερες παγκόσμιες

συμμαχίες καί ἔχει –παρά τήν κρίση– ἀξιόμαχο στρατό. Καί τά δύο λειτουργοῦν ἀποτρεπτικά. Πρωτίστως πρέπει νά ἀποφύγουμε διχαστικές ἀντιλήψεις ὅπως αὐτές πού ξεπήδησαν τήν τελευταία ἐβδομάδα γύρω ἀπό τίς διαπραγματεύσεις γιά τό Κυπριακό καί τίς διαφοροποιήσεις Ἀθηνῶν-Λευκωσίας. Στό παρελθόν τό πληρώσαμε ἀκριβά.

Ἀληθινή ιστορία

Τοῦ πρεσβ. ΑΣΤΕΡΙΟΥ ΚΑΡΑΜΠΑΤΑΚΗ

ΤΟΝ Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, Πολιούχου τῆς Θεσσαλονίκης, ἐπισκέφθηκε μία νεαρή κοπέλα, ἡ ὁποία δήλωσε ὅτι ἐπιθυμεῖ νά βαπτισθῆ Ὁρθόδοξη Χριστιανή. Ἡ πατρική της οἰκογένεια βέβαια, ὅπως ἡ ἴδια ἀπεκάλυψε, ἀνήκει σέ ἄλλο θρήσκευμα.

Κατόπιν αὐτοῦ τηρήθηκε μέ ἀκρίβεια ἡ προβλεπόμενη διαδικασία, ὥστε τό περὶ οὗ ὁ λόγος θέμα νά ἔχη εὐλογημένη ἔκβασι.

Εἰδικότερα μέ τήν ἐνδιαφερομένη συζητήθηκαν τά τῆς κατηχήσεως καί τῆς προετοιμασίας γιά τό Ἅγιο Βάπτισμα, πού ἀποτελεῖ τήν πύλη γιά τήν εἴσοδό της στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ὑποψηφία γιά τό Ἱερό Βάπτισμα ἐξέφρασε ἀπαξ ἔτι τό ζωηρό ἐνδιαφέρον της γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἀλλά καί τίς δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει, ἔπειτα ἀπό τήν ἀπόφασί της νά ἐνταχθῆ στήν ποιμνίη τοῦ Χριστοῦ.

Ἀξίζει νά σημειωθῆ ὅτι ἡ κατηχούμενη ἔχει ἐκ γενετῆς κάποια σωματική ἀναπηρία, γι' αὐτό ὁ πατέρας της, ὅταν πληροφορορήθηκε τά τῆς βαπτίσεώς της,

μέ μία λεπτή εἰρωνεία, εἶπε: «Νά γίνης Ὁρθόδοξη, γιά νά πῆς στόν Θεό εὐχαριστῶ πού σέ ἔκανε ἀνάπηρη».

Καί ἡ καλή θυγατέρα μέ σεβασμό ἀπάντησε μ' ἓνα λόγο πού συγκλονίζει, διδάσκει καί ἐμπνέει ὄλους μας: «Ναί πατέρα, ὀφείλω εὐγνωμοσύνη στόν Θεό, γιατί ἐπέτρεψε κάποια ἀναπηρία, ἀλλά μοῦ ἔδωσε πολλά ἄλλα χαρίσματα, τά ὁποία δέν λησιμονῶ. Ἀπό καρδιάς Τόν εὐχαριστῶ».

Ὁ λόγος της μᾶς ὑπενθυμίζει τόν Ἱερό Χρυσόστομο, ὅτι δηλαδή εἴμαστε εὐγνώμονες πρός τόν Ἅγιο Θεό γιά ὅσα μᾶς χορηγεῖ καί γιά ὅσα δέν μᾶς χορηγεῖ. Εὐγνώμονες ὄχι μόνον στά ναί, ἀλλά καί στά ὄχι τοῦ Κυρίου, γιατί καί τά ὄχι Του εἶναι γιά τό συμφέρον μας, τό ὁποῖο ἐμεῖς πολλές φορές ἀγνοοῦμε.

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία χαίρει καί ἀγάλλεται, γιατί μία ἐκλεκτή ψυχή σὺντομα θά εἰσέλθῃ στήν κιβωτό τῆς σωτηρίας, τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας δέν ὑπάρχει σωτηρία «Extra Ecclesiam nulla salus» (Ἁγ. Κυπριανός, PL3 1169, 4, 502).

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ

Λουκᾶ: ις΄, 12-19

Η ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

Τοῦ Μακαριστοῦ Μητρ. Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

«Οἱ δέ ἐννέα ποῦ;»

Σπανίως εἰς τήν ζωὴν των συναντοῦν οἱ ἄνθρωποι τόσην μεγάλην εὐεργεσίαν, ὅπως αὐτὴν ποῦ συνήνησαν οἱ θεραπευθέντες δέκα λεπροὶ τῆς σημερινῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς. Μία σπαρακτική κραυγὴ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ στόματα ὄλων «Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς». Μὲ θερμὴν παράκλησιν ἰκέτευσον τὸν Κύριον διὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν βασανιστικὴν νόσον τῆς λέπρας. Καὶ Ἐκεῖνος ποῦ εὐηργέτει τοὺς πάντας, ποῦ διέθετε δύναμιν θεϊκὴν, τοὺς ὑπέδειξε νὰ ὑπάγουν εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ νὰ δεῖξουν τὸ σῶμά των. Καὶ καθ' ὁδὸν διεπίστωσαν μὲ ἐκπληξιν, ὅτι εἶχον θεραπευθῆ. Ὁ Κύριος τοὺς εἶχεν εὐεργετήσῃ.

Οἱ θεραπευθέντες ἦσαν δέκα. Ὁ ἕνας ἐξ αὐτῶν ἦτο Σαμαρείτης. Ἦτο ὁ μόνος ποῦ ἐπέστρεψε διὰ νὰ ἀνεύρῃ τὸν Κύριον καὶ γονυκλινῆς νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Νὰ ἐκφράσῃ πρὸς Αὐτὸν τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην τῆς ψυχῆς του διὰ τὴν μεγάλην εὐεργεσίαν ποῦ τοῦ ἐχάρισε. Ὅταν τὸν ἀντίκρουσεν ὁ Κύριος, ἠὺχαριστήθη διὰ τὴν ἐκδήλωσιν αὐτὴν, ἀλλ' ἐλυπήθη πολὺ διὰ τὴν ἀγνωμοσύνην τῶν ἄλλων. Καὶ ἠρώτησε· «οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δέ ἐννέα ποῦ;».

Τὸ περιστατικὸν αὐτό, εὐσεβεῖς Χριστιανοί, μᾶς παρέχει τὴν ἀφορμὴν διὰ νὰ σκεφθῶμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ πόσον καλλιεργοῦμεν τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἀρετὴν τῆς

εὐγνωμοσύνης. Ἔχομεν τόσον ἀμέτρητον πλῆθος εὐεργεσιῶν εἰς τὴν ζωὴν μας ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ κυρίως, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων, ὥστε θὰ πρέπη μετὰ προσοχῆς νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ θέμα καὶ τὸν ἑαυτὸν μας.

Εἶναι ἀρετὴ.

Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶναι στολισμὸς τῆς ψυχῆς τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου. Δέν παρατηρεῖται εἰς τὴν ἄψυχον ἢ τὴν ἄλογον δημιουργίαν. Οὔτε ὅμως καὶ εἰς ὄλους τοὺς ἀνθρώπους. Χρειάζεται ἀγῶνα καὶ ἐσωτερικὴν καλλιέργειαν διὰ νὰ ἀποκτηθῇ.

Εἰς τὸ βαθύτερον περιεχόμενον τῆς ἢ εὐγνωμοσύνη εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς ἀνταμοιβῆς τοῦ εὐγνώμονος πρὸς τὸν εὐεργετήσαντα. Συμβαίνει δέ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὁ εὐγνώμων ἀνθρώπος νὰ αισθάνεται καὶ νέαν ἱκανοποίησιν. Νὰ χαίρεται δηλαδή καὶ νὰ εὐχαριστῆται διότι ἐπιτελεῖ ἕνα ὠραῖον καθήκον. Εὐχαρίστησιν αισθάνεται ἐπίσης καὶ ἐκεῖνος ποῦ δέχεται τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ συνανθρώπου του. Ὅταν λοιπὸν δύο ἀνθρωποὶ χαίρωνται καὶ οἰκοδομοῦνται ἀπὸ τὴν εὐγνωμοσύνην, πῶς νὰ μὴ τὴν θεωρήσωμεν ἀρετὴν;

Ὁ θεραπευθεὶς Σαμαρείτης ἐπηνέθη ἀπὸ τὸν Κύριον διὰ τὴν εὐγνώμονα συμπεριφορὰν του. Ἡ μεγάλη σημασία τῆς εὐγνωμοσύνης ποῦ ἐξεδήλωσε πρὸς τὸν

Κύριον, ἀποδεικνύεται καί ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Χριστός τοῦ ἐχάρισε καί τήν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Νέα λοιπόν μεγάλη εὐεργεσία ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ πρὸς μίαν εὐγνώμονα καρδίαν. Ὁ Θεός ἀμείβει πάντοτε τοὺς ἐναρέτους ἀνθρώπους.

Αἱ εὐεργεσίαι τοῦ Θεοῦ.

Πρέπει προηγουμένως νά ἀξιολογήσωμεν τὰς εὐεργεσίας πού μᾶς γίνονται καί κατόπιν νά ἐκδηλώσωμεν τήν εὐγνωμοσύνην μας. Καί θά εὐρεθῶμεν πράγματι ἀνίσχυροι νά ἀνταποκριθῶμεν εἰς τό μέγα πλῆθος τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ Θεοῦ.

«Τί ἔχεις ἀνθρώπε, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δέ καί ἔλαβες τί κανχᾶσαι ὡς μή λαβών;», διερωτᾶται ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Α΄ Κορ. δ΄, 7). Ὁ Θεός μᾶς τά χορηγεῖ ὅλα. Μᾶς καθιστᾷ ἀθανάτους μέ τό μέγα δῶρον τῆς ψυχῆς. Θέτει ὑπό τήν ἐξουσίαν μας ὅλα τά ὠραία καί θαυμαστά τοῦ παρόντος κόσμου. Μᾶς παρέχει τόν ἥλιον μέ τὰς ζωογόνους ἀκτίνας του, στέλλει τήν εὐεργετικήν βροχήν διά νά βλαστήνῃ ἡ γῆ καί χαρίζει πλούσιον τόν χρήσιμον ἀέρα. Ἀπομακρύνει τοὺς κινδύνους καί τὰς ἀπειλὰς, καί φροντίζει νά μᾶς ἐνισχύῃ, ὅταν καθ' οἰονδήποτε τρόπον δοκιμαζώμεθα.

Ἡ χριστιανική μας καταγωγή καί ἡ θαλπωρή τῆς ὠραίας οἰκογενειακῆς ζωῆς εἶναι δῶρα τοῦ Εὐεργέτου Θεοῦ. Τά παιδιά, οἱ μικροὶ ἄγγελοι τῶν γονέων διά σήμερον καί οἱ πολῦτιμοι συμπαράσταται των αὔριον εἰς τὰ γηρατεία των, εἶναι εὐεργέτημα θεῖον. Τά ἀπαραίτητα ὑλικά ἀγαθά, ὅσα ἀπαιτοῦνται διά τήν συντήρησιν καί τήν ὑγείαν τοῦ σώματος, τὰ ἐξασφαλίζομεν, διότι ὁ Θεός προνοεῖ διά τὰ παιδιά του. Καί αὐτά μὲν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ γήινα πράγματα.

Ἡ μεγαλυτέρα ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ εὐεργεσία εἶναι ἡ σωτηρία μας. Ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν μας. Τό σύμβολον τῆς ἀνυπερβλήτου εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους προβάλλεται διαρκῶς εἰς τόν Γολγοθᾶν. Φέρεται χαραγμένον εἰς τὰς ψυχὰς ἑκατομμυριῶν ἀνθρώπων καί ἀποτελεῖ πηγὴν δυνάμεως καί σοφίας. Εἶναι ὁ λυτρωτικός τοῦ Κυρίου Σταυρός. Ἡ μακαριότης τοῦ Οὐρανοῦ ἀναμένει ὅλους τοὺς Χριστιανούς, ἀφοῦ ἐν τῇ ἀπειρῷ εὐσπλαγχνίᾳ τοῦ ὁ Θεός ἔγινε καί ἀνθρώπος καί ἐθυσίασθη, διά νά γίνωμεν ἡμεῖς αἰώνιος εὐτυχεῖς.

Τί ἀνταποδώσωμεν...;

Τί θά ἀνταποδώσωμεν ἡμεῖς πρὸς τόν Θεόν ἔναντι τοῦ πλήθους τῶν εὐεργεσιῶν του; Ἀνάγκην δέν ἔχει ἀπό τοὺς ἀνθρώπους. Δέν δυνάμεθα οὔτε νά ἀφαιρέσωμεν, οὔτε νά προσθέσωμεν τι εἰς τὴν δόξαν Του. Ἐν τούτοις διά τὴν ἰδικήν μας ὠφέλειαν ὀφείλομεν νά εὐγνωμονῶμεν ἀνά πᾶν βῆμα τόν Κύριον. Καί Ἐκεῖνος εὐχαριστεῖται πράγματι τότε καί διότι ἡμεῖς πράττομεν τό καθήκον μας καί διότι ὠφελοῦμεθα ἀπό τὴν συμπεριφορὰν μας ἔναντι Του.

Τό περιεχόμενον τῆς εὐγνωμοσύνης μας πρὸς τόν Θεόν εἶναι πρό πάντων πνευματικόν· «Θῦσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέσεως καί ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχὰς σου» (Ψαλμ. μθ΄, 14). Ἐκεῖνο πού ἠμπορεῖς νά μοῦ προσφέρῃς εἶναι αἱ πνευματικαὶ θυσίαι, λέγει ὁ Ἅγιος Θεός. Θυσίασε λοιπόν εἰς τόν Θεόν θυσίαν δοξολογίας ἐκ ψυχῆς εὐγνώμονος καί προσπάθησε νά ἐκπληρώσῃς πᾶν ἱερόν χρέος, τό ὁποῖον ὑπεσχέθης πρὸς τόν Θεόν. Εἶναι τό εὐοσμότερον θυμίαμα πού ἀνέρχεται εἰς τόν θρόνον Του.

Πρός τούς ανθρώπους.

Εἰς τὴν πορείαν τῆς ζωῆς μας οἱ ἄνθρωποι συναντῶμεν πολλές καὶ ποικίλας δυσκολίας. Εἰς τὰς στιγμὰς αὐτὰς ὁ Θεὸς παρουσιάζει ἄλλους Χριστιανούς, συγγενεῖς ἢ φίλους, γνωστούς ἢ ἀγνωστούς, οἱ ὁποῖοι ὡς καλοὶ ἄγγελοι ἀναλαμβάνουν νὰ μᾶς βοηθήσουν. Προσφέρουν πολλά ἀπὸ τὰ ἰδικὰ των, ὑφίστανται προσωπικὰς θυσίας, διὰ νὰ μᾶς κάμουν νὰ αἰσθανθῶμεν περισσότερο δυνατόν εἰς τὴν ὥραν τῆς δοκιμασίας. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ἰσχύει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ «ἀδελφός ὑπ' ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρά καὶ ὑψηλή» (Παρ. ΙΗ', 19).

Ἐάν ὁ εὐεργετηθεὶς ἄνθρωπος παραλείψῃ νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τοὺς εὐεργέτας του διὰ λόγων ἢ καὶ ἐμπράκτως, χαρακτηρίζεται ὡς ἀχάριστος. Ὁ ἀχάριστος ἄνθρωπος εἶναι δυστυχὴς ἀπὸ δύο ἀπόψεις. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποστερεῖ τὸν ἑαυτὸν του ἀπὸ τῆς χαρᾶς πού δημιουργεῖται, ὅταν κάμνωμεν ἕνα ἐπιβεβλημένον καθήκον· ἀφ' ἑτέρου δὲ εἶναι δύσκολον νὰ τύχῃ τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως, ὅταν ἐπανευρεθῇ εἰς δύσκολον θέσιν· «ἀχαρίστου γὰρ ἐλπίς ὡς χειμῆριος πάχη τακῆσεται καὶ ρυῆσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον» (Σοφ. Σολομ. 16, 29).

Ὁ Χριστιανὸς πού θά πιστεύσῃ εὐλικρινῶς εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς τῆς ἀρετῆς, θά παρορμηθῇ καὶ εἰς ἔργα ἀγάπης. Διότι πάντοτε θά ἀνακαλύπτῃ, ὅτι δέν ἔχει κάμει πλήρως τὸ χρέος του ἐναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν του. Ἀποτοιαύτας εὐγενεῖς παρορμήσεις πραγματοποιοῦνται τὰ μεγάλα ἔργα τῆς ἀγάπης, τὰ ἄσυλα καὶ τὰ ποικίλα ἰδρύματα περιθάλπσεως τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν ἀδυνάτων. Εἶναι ὁμολογουμένως εὐτυχεῖς καὶ εὐλο-

γοῦνται περισσότερο ἀπὸ τὸν Θεόν οἱ ἄνθρωποι, πού γνωρίζουν νὰ εὐγνωμονοῦν καὶ Ἐκείνον καὶ τοὺς ἀδελφούς των μὲ τὸν εὐλικρινῆ αὐτὸν τρόπον.

Οἱ ταπεινοὶ ἐργάται.

Ἀπὸ ἔλλειψιν ἀγάπης καὶ ὀρθῆς κρίσεως, πολλοὶ περιφρονοῦν ὄσους ἀσκοῦν ταπεινά ἐπαγγέλματα. Ἄς τοὺς ἀφιερῶσωμεν ἐδῶ ὀλίγας λέξεις. Εἶναι οἱ ἀφανεῖς ἥρωες, ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάλοι εὐεργέται μας. Ποιοὶ εἶναι αὐτοί; Οἱ ἐργάται ἀποκομιδῆς ἀπορριμμάτων, οἱ ὀδοκαθαρισταί, οἱ ἐργάται τῶν ὑπονόμων, οἱ μεταφορεῖς καὶ οἱ κακοντυμένοι καὶ ἀδύνατοι ἡμερομίσθιοι ἐργάται τῶν ἀγρῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας. Φαντάζεσθε τί εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ, ἐάν κάποτε παύσουν νὰ ἐργάζονται αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; Ἐπομένως τοὺς ἀξίζει πολλὴ εὐγνωμοσύνη καὶ ἔμπρακτος ἐκδήλωσις ἀγάπης. Εἶναι καὶ αὐτοὶ ἀδελφοὶ μας καὶ μάλιστα χρήσιμοι καὶ πολῦτιμοι.

Ἀδελφέ ἀναγνώστα,

Εἶσαι ὅπωςδήποτε βεβαιωμένος ὅτι καὶ σύ, ὅπως καὶ ὅλοι μας, χρεωστεῖς μεγάλην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Εὐεργέτην Θεόν. Ἔχεις χρέος, καὶ πάλιν διὰ τὴν ἰδικὴν σου ὠφέλειαν, νὰ εὐχαριστῆς, νὰ εὐγνωμονῆς καὶ νὰ λατρεύῃς μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς σου τὸν Οὐράνιον Πατέρα. Ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι πολλοὶ θά σέ ἔχουν εὐεργετήσῃ. Μὴ τοὺς λησμονῆς ποτέ. Νὰ ἀνευρίσκῃς εὐκαιρίας διὰ νὰ ἐκδηλώσῃς τὴν ἀγάπην σου πρὸς αὐτούς. Καὶ γνώριζε πάντοτε αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν· ὁ ἄνθρωπος πού εὐγνωμονεῖ δέν πιστεύει ποτέ ὅτι προσέφευρεν ὅσα ἔπρεπε. Αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ εὐγνωμονῇ συνεχῶς. Ἀμήν.

Ἡ ἀναγέννηση τοῦ ναοῦ Ἁγίου Νικολάου στό Σημεῖο Μηδέν

T̄hs ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ

«**Α**Ν ΘΕΛΕΤΕ ἓνα υπέρτατο παράδειγμα τῆς κοινῆς μας σκέψης καί ἄτης ἀποφασιστικότητάς μας, δέν χρειάζεται νά πάτε πολύ μακριά. Ἄρκει νά στρέψετε τό βλέμμα στή Νέα Ὑόρκη, στό Ground Zero, ἐκεῖ ὅπου ὑπῆρχαν οἱ Δίδυμοι Πύργοι, ἐκεῖ ὅπου ἀνοικοδομεῖται ἡ Ὁρθόδοξη ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὅπου πρῖν ἀπό λίγο καιρό δέν ὑπῆρχε τίποτα περισσότερο ἀπό ἐρείπια». Μπορεῖ στό κοινό τοῦ ιδρύματος Νιάρχου νά μή σήμαινε πολλά, ἀλλά ἡ ἀναφορά αὐτή τοῦ Ἀμερικανοῦ προέδρου Μπαράκ Ὀμπάμα στήν ὁμιλία του κατά τήν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στήν Ἀθήνα, ἔκανε τήν ἑλληνική κοινότητα στήν ἄλλη ἄκρη τοῦ Ἀτλαντικοῦ νά ριγῆσει. Ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ ὀρθόδοξου ναοῦ στό Σημεῖο Μηδέν σημαίνει πολύ περισσότερο ἀπό τήν ἀνέγερση ἑνός τόπου λατρείας, σημαίνει τήν ἰσχυροποίηση τῶν δεσμῶν καί μέ τίς δύο πατρίδες.

Ὁ Ἱερός Ναός Ἁγίου Νικολάου στό Μανχάταν, τό μικρό ὀρθόδοξο ἐκκλησάκι πού στεκόταν στό ἴδιο σημεῖο ἀπό τό 1916, εἶχε γίνει στάχτη κατά τήν τρομοκρατική ἐπίθεση στοῦς Δίδυμους Πύργους. Ἦταν ὁ μοναδικός χώρος λατρείας πού καταστράφηκε ὀλοσχερῶς τήν 11η Σεπτεμβρίου τοῦ 2001.

Τά τελευταῖα δύο χρόνια βρίσκεται σέ ἐξέλιξη ἡ ἀνοικοδόμηση τοῦ ναοῦ, τήν ὁποία ἡ ἑλληνορθόδοξη κοινότητα τῆς Νέας Ὑόρκης παρακολουθεῖ μέ κομμένη τήν ἀνάσα. Τό μεγαλεπήβολο σχέδιο τοῦ Σαντιάγο Καλατράβα παίρνει σάρκα καί ὀστά στό ἀνατολικό ἄκρο τοῦ νέου Λίμπερτι Πάρκ, στό ὑψηλότερο σημεῖο τοῦ πάρκου ἀκριβῶς δίπλα ἀπό τό μουσεῖο τῆς 11ης Σεπτεμβρίου καί τό μνημεῖο πού δημιουργήθηκε πάνω στά θεμέλια τῶν Δίδυμων Πύργων. Ὅπως περιγράφει ὁ «Ἐθνικός Κήρυκας», τά σκαλιά ξεκινοῦν ἀπό τήν ὁδό Λίμπερτι, ἔχουν ἡμικυκλικό χαρακτήρα καί σοῦ παρέχουν τή δυνατότητα νά δεῖς τήν ἀνατολική καί τή βόρεια πλευρά τοῦ ναοῦ καί καταλήγουν στό προαύλιο τοῦ ναοῦ, τό ὁποῖο βρίσκεται στή δυτική του πλευρά. Στή δυτική πλευρά τοῦ προαυλίου ἔχουν δημιουργηθεῖ ἤδη οἱ ἀνισόπεδοι ἀνθόκηποι, τά παγκάκια καί ὁ διάδρομοι, οἱ ὁποῖοι καταλήγουν στόν ἀεροδιάδρομο πού συνδέ-

ΜΕ ΤΟΝ ΗΡΟΔΟΤΟ ἢ ΜΕ ΤΟΝ ΗΡΩΔΗ;

Τοῦ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΟΛΕΒΑ
Πολιτικοῦ Ἐπιστήμονος

ΕΜΕΙΣ οἱ Ἕλληνες ἔχουμε ἕναν σοφό παπποῦ, τόν Ἡρόδοτο ἀπό τήν Ἀλικαρνασσό. Ἐξήσε τόν 5ο αἰώνα π.Χ. καί θεωρεῖται παγκοσμίως ὡς ὁ πατέρας τῆς Ἱστορίας. Ἐξηγώντας πῶς κατόρθωσαν οἱ Ἕλληνες νά ἐνωθοῦν κατά τῶν Περσῶν παρά τή διαίρεσή τους σέ πόλεις-κράτη, ὁ σοφός παππούς καταγράφει τά συστατικά καί ἐνοποιητικά στοιχεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους: Τό ὄμαιομον, τό ὁμόγλωττον, τά τῶν θεῶν κοινά ἰδρύματα καί τά ὁμότροπα ἦθη. Δηλαδή ἡ συνείδηση τῆς κοινῆς καταγωγῆς, ἡ γλώσσα, ἡ θρησκεία καί τά πανελλήνια ἦθη καί ἔθιμα, ὁ κοινός τρόπος σκέψης καί ζωῆς.

Αὐτά τά συστατικά τοῦ Ἑλληνισμοῦ διατηρήθηκαν καί ἐνισχύθηκαν

μετά τή Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, τήν ὁποία ἐορτάζουμε σέ λίγες ἡμέρες, καί μέ τήν ἀναβάπτιση τοῦ Ἔθνους μας στήν «πηγήν ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 4,14), τήν Ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ Ἑλληνορθόδοξη συνείδηση καί παράδοση κράτησε ὀρθιο τό Γένος στά δύσκολα. Ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ἀγωνίσθηκε γιά τήν ἀπελευθέρωση καί γιά τήν ἐκπαίδευση τῶν Ἑλλήνων ὅταν δέν ὑπῆρχε κράτος. Ἡ γλώσσα μας ἀποτελεῖ σήμερα τήν ἄμεση συνέχεια τῆς γλώσσας τοῦ Ὀμήρου καί τῶν Εὐαγγελίων. Ἡ ἑλληνική εἶναι ἐνιαία καί ἡ Ἀρχαία δέν εἶναι ξένη γλώσσα σέ σχέση μέ τή σύγχρονη καθομιλουμένη. Ἡ οἰκογένεια βασισμένη στή Χριστιανική διδασκαλία ὑπῆρξε ἐπί αἰῶνες τό θεμέλιο τοῦ

➤ **εἰ τόν χῶρο ὅπου ἀνεγείρεται ὁ ναός μέ τούς οὐρανοξύστες τοῦ Παγκοσμίου Χρηματιστηριακοῦ Κέντρου.**

Θεμελιώθηκε τό 2014

Τό ἔργο θεμελιώθηκε στίς 18 Ὀκτωβρίου 2014, ἐνῶ προχθές τοποθετήθηκε ὁ σταυρός στόν τροῦλο, δίνοντας στόν ναό τήν τελική του μορφή στήν ἐξωτερική του πλευρά. Στή συγκινητική τελετή πού ὀργανώθηκε τό μεσημέρι τῆς Δευτέρας στό προαύλιο τοῦ ναοῦ παρευρέθησαν μεταξύ ἄλλων ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Δημήτριος, ὁ Γενικός Πρόξενος τῆς Ἑλλάδας στή Νέα ὸρκη, Κωνσταντῖνος Κούτρας, ἀρχιτέκτονες τοῦ γραφείου τοῦ Καλατράβα, ἐκπρόσωποι τῶν κατασκευαστριῶν ἐταιρειῶν κ.ἄ. Τά «θυρανοίξια» θά γίνουν τό 2018.

Ἔθνος καί τό ὑγιές κύτταρο τῆς κοινωνίας. Τά ἦθη καί ἔθιμα τοῦ λαοῦ μας καταδεικνύουν τήν διαχρονική συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τή σοφία τοῦ Ἡροδότου καί τή δημιουργική συνάντηση Χριστιανισμοῦ καί Ἑλληνισμοῦ ἀποφάσισαν νά πολεμήσουν κάποιοι σύγχρονοι μιμητές τοῦ Ἡρώδη. Ὁ παλαιός Ἡρώδης κατέσφαξε τά νήπια στήν προσπάθειά του νά φονεύσει τό Θεῖον Βρέφος. Ἀλλά ὁ Χριστός σώθηκε. Οἱ σύγχρονοι Ἡρώδες ἔχουν ὡς μανδύα τήν παγκοσμιοποίηση, τήν πολυπολιτισμικότητα, τήν ψεύτικη πρόοδο, τόν κίβδηλο ἐκσυγχρονισμό καί ἐπιχειροῦν νά γκρεμίσουν ὅ,τιδήποτε ἑλληνικό καί Ὀρθόδοξο γιά νά οἰκοδομήσουν τί; Δέν μᾶς ἐξηγοῦν. Εἶναι ἀρνητές καί ὄχι δημιουργικοί. Ἀφελληνίζουν τήν παιδεία καί ἀποχριστιανοποιοῦν τήν κοινωνία.

Στό ὄμαιμον τοῦ Ἡροδότου ἀπα-

ντοῦν μέ τήν ἀμφισβήτηση Γενοκτονιών καί μέ τήν ἐπανασυγγραφή τῆς Ἱστορίας ἀπό ἀποδομητές. Στό ὁμόγλωττον ἀντιδροῦν μέ τήν κακοποίηση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καί μέ τήν ὑποβάθμιση τῶν Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν. Στά ἰδρύματα τοῦ Θεοῦ, στή Μάνα μας τήν Ἐκκλησία, ἀπαντοῦν μέ προτάσεις γιά κατάργηση τῶν Ὀρθόδοξων Θρησκευτικῶν καί τῆς προσευχῆς. Στά ὁμότροπα ἦθη ἀντιτάσσουν περιέργα Σύμφωνα Συμβίωσης, τά ὁποῖα ὑπονομεύουν τήν ἱερότητα τοῦ γάμου καί τῆς οἰκογένειας.

Οἱ σύγχρονοι μιμητές τοῦ Ἡρώδη προσπαθοῦν νά κατεδαφίσουν τόν Ἡρόδοτο καί τήν Ἑλληνορθόδοξη ταυτότητά μας. Δέν θά τό κατορθώσουν. Ὁ Χριστός καί πάλι θά νικήσει. Ἀλλά σὺν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει! Σᾶς εὐχομαι Ὀρθόδοξα Χριστούγεννα, ὑγεία σέ ὅλους καί ἐθνική προκοπή!

